

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
BAŞBAKANLIK

Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu

2025 - 2026

FAALİYET RAPORU

ve 2027 STRATEJİK PLANLAMASI

*Bağımlılıkla Mücadelede Bilimsel
Değerlendirme, Karşılaştırmalı Veri Analizi
ve Stratejik Planlama*

Veri kesimi · 6 Ağustos 2026

Hazırlayan · Dr Zafer Bekirogullari Psychological Services Ltd

EMANATE PUBLISHING HOUSE Ltd

Yeni İskele · Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

**KKTC BAŞBAKANLIK UYUŞTURUCU İLE
MÜCADELE KOMİSYONU**

**2025–2026 FAALİYET RAPORU VE 2027
PLANLAMASI**

*(Rapor dönemi verileri 6 Ağustos 2026 tarihine kadar olan dönemi
kapsamaktadır)*

ISBN (pdf):

Bu kitabın katalog kaydı Tükiye Milli Kütüphanesi'nde bulunmaktadır.

Telif hakkı © 2026 KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu ve Emanate Publishing House Ltd. Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, yayıncının yazılı izni olmaksızın çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya iletilemez. Akademik atıf ve alıntı serbesttir.

Kapak Tasarımı: Emanate Publishing House Ltd.

Dizgi: Emanate Publishing House Ltd.

Editöryal Hazırlık: Bu yayın, Dr Zafer Bekirogullari Psychological Services Ltd Editörler Ekibi süpervizörlüğünde hazırlanmıştır.

Verilerin Kaynağı ve Sağlanması: 2025–2026 dönemine ait tüm sayısal veriler ve istatistikler, KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu personeli tarafından, Komisyon Başkanı'nın onayı ile ve evrensel araştırma etiği ilkeleri doğrultusunda sağlanmıştır.

<https://www.emanate.education/>

Önerilen Atıf: KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu. (2026). *2025–2026 Faaliyet Raporu ve 2027 Planlaması* (Haz. Dr Zafer Bekirogullari Psychological Services Ltd). Emanate Publishing House Ltd

Başkan Sunuşu

Bağımlılıkla mücadele, toplumun her kesimine dokunan ve süreklilik gerektiren bir kamu sorumluluğudur. 2025–2026 dönemi, Komisyonumuzun bilimsel temelli çalışma modelini derinleştirdiği, uluslararası iş birliklerini genişlettiği ve veriye dayalı politika üretimini kurumsal bir standart hâline getirdiği bir dönem olmuştur.

Bu rapor; 6 Ağustos 2026 tarihine kadar tamamlanan tüm faaliyetleri, bir önceki dönem (2024–2025) ile karşılaştırmalı olarak sunmakta ve 2027 yılına ilişkin stratejik yol haritamızı ortaya koymaktadır. Karşılaştırmalı analizler, hangi alanlarda ilerleme sağlandığını ve hangi alanların güçlendirilmesi gerektiğini şeffaf biçimde göstermektedir.

2025–2026 döneminde Komisyonumuz; eğitim ve farkındalık programlarıyla 5.381 kişiye doğrudan ulaşmış, 218 denetimli serbestlik katılımcısına 1.353 saatlik program yürütmüş ve birçok kurumla iş birliği gerçekleştirmiştir.

Bu ekip, zor koşullarda bile aynı hedefe odaklanabilen bir bütünlük sergilemektedir. Bu birlik, Komisyonun asıl gücüdür.

Bu faaliyet raporunda yer alan her başarı, her proje, her dokunulan hayat ve yeniden yeşeren her umut; tek bir kişinin değil, aynı ideale gönül vermiş büyük bir ailenin ortak emeğinin ürünüdür.

Bağımlılıkla mücadele, yalnızca bir meslek değil; vicdan, sabır, cesaret, fedakârlık ve insan sevgisi gerektiren bir yaşam biçimidir. Bu zorlu yolculukta

hiçbir zaman yalnız değildim. Yanımda inanan, mücadeleden vazgeçmeyen, gerektiğinde kendi hayatından, zamanından ve sevdiklerinden fedakârlık ederek aynı hedef uğruna omuz omuza çalışan yol arkadaşlarım, mücadele arkadaşlarım vardı.

Bu vesileyle; Cemal Direkçi, Yaşar Karakaya, Reyfet Abdu, Okan Eroğlu, Gülşen Direkçi, Meryem Meltem Tremeşeli Ongan, Yaren Etiz, Tutku Özdi, Muhammed Dokuz, Feyza Süral, Sever Pehlivan, Özgür Eroğlu, ve Gülten Dede'ye en derin şükranlarımı sunuyorum.

Sizler benim yalnızca çalışma arkadaşlarım değil; bağımlılıkla mücadelede omuz omuza yürüdüğüm mücadele arkadaşlarım, dava arkadaşlarım ve yol arkadaşlarımsınız. Birlikte nice zorluğun üstesinden geldik, nice hayatın yeniden umutla buluşmasına tanıklık ettik. Bu kurumun her başarısında, dokunduğumuz her hayatta ve yeniden filizlenen her umutta hepinizin emeği, alın teri ve yüreği vardır. Emekleriniz hiçbir teşekkür cümlesiyle ölçülemez. Sizlerle aynı yolda yürümekten, aynı mücadeleyi paylaşmaktan ve aynı hedef için çalışmaktan büyük onur ve gurur duyuyorum.

Bilimsel Danışmanımız Dr. Zafer Bekiroğulları, (AFBPsS, CPsychol, FCBPis, BA Hons, BA, MEd, gCert, PhD) ve değerli ekibine özellikle ise ayrı bir parantez açmak istiyorum. Bilimsel bilgi ve akademik birikimlerini büyük bir içtenlik ve özveriyle Komisyonumuzla paylaşarak çalışmalarımıza güç kattılar, yolumuzu aydınlattılar ve bizlere her zaman güven verdiler. Birlikte yürüttüğümüz her çalışmada yalnızca danışman değil; aynı hedefe inanan, aynı sorumluluğu hisseden gerçek mücadele arkadaşlarımız oldular. Varlıkları, destekleri ve bizlere duydukları güven, Komisyonumuzun bugün ulaştığı noktada çok kıymetli bir yer tutmaktadır. Dr Zafer Bekiroğulları'nın Kendilerine, Fezile Olkanlı'ya ve Sevim Asvaroglu'na ve değerli ekiplerine en derin saygı, minnet ve şükran duygularımı sunuyorum. Emekleri yalnızca bugünüme değil, gelecekte bağımlılıkla mücadele alanında yetişecek nesillere de ışık tutmaya devam edecektir.

Ayrıca, kıymetli proje ve süpervizyon hocalarımız olan Prof. Dr. Kültegin Ögel ve Melike Şimşek'e, yıllardır bilgi, deneyim ve akademik

rehberliklerini bizlerden esirgemedikleri, vizyonlarıyla çalışmalarımıza yön verdikleri ve her zaman yanımızda oldukları için gönülden teşekkür ediyorum. Bizlere kattıkları yalnızca bilgi değil; aynı zamanda umut, cesaret ve daha iyisini yapma azmidir. Kendilerine en derin saygı, minnet ve şükran duygularımı sunuyorum.

Değerli Eğitimcimiz Melis Yağmur Minas’a teşekkür ediyorum.

Ve son olarak, bazen en büyük umutlar, en küçük yüreklerde filizlenir. Komisyonumuzun en küçük gönüllüsü Zehra Direkçi de, sevginin, vicdanın ve iyiliğin yaşının olmadığını bizlere gösteren en güzel örneklerden biridir. Küçük yaşına rağmen taşıdığı duyarlılık, gönüllülük ruhu ve insan sevgisiyle yalnızca Komisyonumuza değil, hepimizin yüreğine dokunmuştur. Zehra, yarınlara olan inancımızı büyüten, iyiliğin bulaşıcı olduğunu bizlere hatırlatan ve bu büyük ailenin en kıymetli ilham kaynaklarından biridir. Onun varlığı, umut dolu bir geleceğin en güzel habercisidir.

Bağımlılıkla mücadele uzun ve zorlu bir yolculuktur. Bu yol, ancak birbirine güvenen, aynı ideale inanan ve aynı yüreği taşıyan insanların omuz omuza vermesiyle yürünebilir. Bu mücadelede birlikte yol aldığım tüm ekip arkadaşlarıma, bilimsel danışmanlarımıza, gönüllülerimize ve bizlere güvenen herkese sonsuz teşekkür ediyorum. İyi ki varsınız. Sizlerin emekleri, fedakârlıkları ve inancı; Komisyonumuzun en büyük gücü, en değerli hazinesi ve geleceğe bırakacağı en anlamlı mirastır.

Saygı, sevgi, minnet ve sonsuz teşekkürlerimle...

Teyfide Tecel Hatipoğlu

KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile
Mücadele Komisyonu Başkanı

Eğitim ve İyileşme Programları Sorumlusu

Sunuşu

Uyuşturucu ile mücadele, yalnızca güvenlik odaklı tedbirlerle sürdürülebilecek bir süreç değil; eğitim, önleme, rehabilitasyon ve psikososyal destek hizmetlerinin eş zamanlı yürütülmesini gerektiren çok yönlü bir toplumsal sorumluluktur. Bu anlayış doğrultusunda, Eğitim ve İyileşme Programları Birimi olarak yıl boyunca bireylerin korunmasına, güçlendirilmesine ve topluma sağlıklı bir şekilde yeniden kazandırılmasına yönelik çalışmalarımızı kararlılıkla sürdürdük.

Gerçekleştirilen eğitim faaliyetleriyle toplumun farklı kesimlerinde bağımlılık konusunda farkındalığın artırılması, risk faktörlerinin azaltılması ve koruyucu-önleyici çalışmaların güçlendirilmesi hedeflenmiştir. İnanıyoruz ki bağımlılıkla mücadelede kalıcı başarı; önleyici eğitimlerin yaygınlaştırılması, nitelikli psikososyal destek hizmetlerinin sürdürülebilirliği ve kurumlar arası güçlü iş birliği ile mümkün olacaktır. Bu doğrultuda yürüttüğümüz her çalışma, daha sağlıklı, bilinçli ve bağımlılıklardan uzak bir toplum oluşturma hedefimize katkı sağlamaktadır.

Bu çalışmaların başarıyla yürütülmesinde, koordinasyonunu üstlendiğim Eğitim ve İyileşme Programları Birimi bünyesinde görev yapan arkadaşlarım, bilgi, emek ve özverileriyle birimimizin hedeflerine ulaşmasında önemli katkılar sunmuşlardır. Birimimizde oluşturduğumuz iş birliği, disiplin ve ekip ruhu sayesinde eğitim, danışmanlık ve psikososyal destek hizmetleri etkin ve kesintisiz bir şekilde yürütülmüştür.

Bu vesileyle, görevlerini büyük bir sorumluluk bilinciyle yerine getiren ekip arkadaşlarıma, iş birliği içerisinde çalıştığımız tüm paydaş kurum ve kuruluşlara, desteklerini esirgemeyen meslektaşlarımıza ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor; yürüttüğümüz çalışmaların toplumumuz için kalıcı ve olumlu katkılar sağlamasını temenni ediyorum.

Muhammed Dokuz

KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu
Eğitim ve İyileşme Programları Sorumlusu

İçindekiler

Başkan Sunuşu.....	i
Eğitim ve İyileşme Programları Sorumlusu Sunuşu	iv
İçindekiler.....	v
Grafik ve Tablolar Dizini	viii
Kısaltmalar Dizini	ix
Editorial Hazırlık, Veri Yönetişi ve Uyum Beyanı	x
Editorial Hazırlık, Dil ve Anlatım Düzenlemesi ve Kalite Güvencesi.....	x
Verilerin Derlenmesi ve Kurumsal Doğrulama	xi
Redaksiyon, Anonimleştirme ve Gizlilik	xi
Araştırma Etiği, Bilgilendirilmiş Onam ve Katılımcıların Korunması	xii
Kişisel Verilerin Korunması ve Bilgi Yönetişi	xiii
Kaynak Bütünlüğü ve Kaynak Gösterimi	xiii
Editorial Bağımsızlık ve Kurumsal Sorumluluk	xiv
Düzeltilmeler ve Güncellemeler.....	xiv
Yayın Sorumluluğu	xv
Yönetici Özeti.....	1
I. Genel Bilgiler	2
A) Misyon ve Vizyon.....	2
B) Yetki, Görev ve Sorumluluklar	2
C) İdareye İlişkin Bilgiler	3
Fiziksel Yapı.....	3
Teşkilat Yapısı	3
II. Amaçlar ve Hedefler	4
A) Temel İlkeler ve Öncelikler	4
B) Stratejik Hedefler	4
III. Faaliyetlere İlişkin Bilgi ve Değerlendirmeler.....	5
A) Mali Bilgiler.....	5
B) Eğitim ve Farkındalık Çalışmaları	6

<i>Motivasyonel Görüşme (MG) Teknikleri Eğitimi</i>	8
<i>Sistemik Yaklaşım (Aile Terapisi) Eğitimleri</i>	8
<i>Bilişsel Davranışçı Terapi (BDT) Teknikleri Eğitimi</i>	8
C) Bilimsel, Uluslararası ve Kurumsal İş Birlikleri	9
<i>ICODAAS – Uluslararası Bilimsel Konferans</i>	9
<i>ESPAD 2024–2026 Döngüsü ve Bilimsel Kitaplar</i>	9
<i>Akademik ve Klinik Süpervizyon</i>	9
<i>Uluslararası Temsiliyet</i>	10
D) Veri Analizi, Test Hizmetleri ve İzleme	10
E) Medya, İletişim ve 1191 Danışma ve Destek Hattı	11
F) İstatistiksel Değerlendirme: Madde Tercihindeki Değişim	13
G) 082/2025 İhale Kapsamı – 2025–2026 Uygulama Süreci ve Çıktılar .	15
<i>Medya Programları</i>	16
<i>Çevrim İçi Bilimsel Yayın Platformları</i>	16
H) 2025–2026 Dönemi Haber ve Görünürlük Özeti	16
I) MİK 091/2026 Sözleşme Kapsamı Hizmetlerin Yürütülmesi	18
<i>Sözleşme Kalemlerinin Uygulama Karşılığı</i>	19
IV. Bağımlılık Bilimi: Kavramsal ve Bilimsel Çerçeve	21
A) Bağımlılığın Tanımı ve Kavramsal Modeli	21
B) Bağımlılığın Nörobiyolojisi	22
C) Küresel ve Bölgesel Epidemiyoloji	22
D) Risk ve Koruyucu Faktörler	23
E) Kanıta Dayalı Önleme Yaklaşımları	24
F) Kanıta Dayalı Tedavi ve Müdahale Yaklaşımları	25
G) Davranışsal Bağımlılıklar	26
H) Damgalama, Zarar Azaltma ve Etik Yaklaşım	26
V. Madde Profilleri ve Güncel Bilimsel Literatür	27
<i>Esrar (Kannabis)</i>	27
<i>Sentetik Kannabinoidler</i>	28

<i>Kokain</i>	28
<i>Amfetamin Türü Uyarıcılar ve Metamfetamin</i>	29
<i>Opioidler: Eroin ve Yeni Sentetik Opioidler (Fentaniller, Nitazenler)</i>	29
<i>Halüsinojenler (LSD)</i>	30
<i>Alkol</i>	30
<i>Tütün, Nikotin ve E-Sigara</i>	31
<i>Reçeteli İlaçların Tıp Dışı Kullanımı (Yeşil Reçeteye Tabi İlaçlar)</i>	31
<i>Kumar, Oyun ve Dijital Davranışsal Bağımlılıklar</i>	31
VI. Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi	33
A) Kurumsal Üstünlükler	33
B) Zayıflıklar ve Geliştirilmesi Gereken Alanlar	33
C) Genel Değerlendirme	34
Sonuç ve 2027 Planlaması	35
2027 İçin Stratejik Hedefler	35
<i>ESPAD 2027 Uygulaması: Neden Tekrarlanıyor?</i>	35
2027 Bilimsel ve Uluslararası Proje Paketi	37
2027 Personel Eğitim Programları: İleri Düzey Modüller	38
<i>A) Sistemik Yaklaşım (Aile Terapisi) – İleri Modüller (8 modül)</i>	39
<i>B) Bilişsel Davranışçı Yaklaşım (BDT) – İleri Modüller (8 modül)</i>	40
Kamu Yararına Katkıları	42
Kaynakça	43
Ekler	46
EK-1: Komisyondan Talep Edilen Veriler – Doldurma Formu	46

Grafik ve Tablolar Dizini

- **Tablo-1:** 2025 ve 2026 Bütçe Dağılımının Karşılaştırması.....5
- **Grafik-1:** Bütçe Dağılımı Karşılaştırması - 2025 ve 2026.....6
- **Tablo-2:** Denetimli Serbestlik ve Eğitim Programları – 2024, 2025 ve 2026 Karşılaştırması.....6
- **Grafik-2:** Denetimli Serbestlik ve Eğitim Programları – Karşılaştırmalı Veriler.....7
- **Tablo-3:** İdrar Toksikoloji Taramaları Sonuç Dağılımı – Dönemsel Karşılaştırma.....10
- **Grafik-3:** İdrar Taramaları Sonuçlarının İstatistiksel Dağılımı (2025–2026).....11
- **Tablo-4:** 1191 Alo Danışma ve Destek Hattı – Yıllara Göre Arama Konuları (2024–2026).....12
- **Grafik-4:** 1191 Danışma Hattı – 2026 Arama Konuları Dağılımı.....12
- **Tablo-5:** Bibapsoft Başvurularında Madde Tercihi – 2024, 2025 ve 2026 Karşılaştırması.....13
- **Grafik-5:** Madde Tercihindeki Değişim – 2024, 2025 ve 2026 Karşılaştırması.....14
- **Tablo-6:** 082/2025 İhale Kapsamı Hizmetlerin 2025–2026 Gerçekleşmeleri.....15
- **Tablo-7:** MİK 091/2026 Sözleşme Hizmet Kalemleri – 6 Ağustos 2026 İtibarıyla Durum.....18

Kısaltmalar Dizini

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
BDT	Bilişsel Davranışçı Terapi
Bibapsoft	Bireysel Bağımlılık Tedavisi Programı (danışan takip yazılımı)
CBPis	Uluslararası Bilişsel ve Davranışsal Psikoterapiler Derneği
COPE	Yayın Etiği Komitesi (Committee on Publication Ethics)
DEHB	Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu
DSM-5	Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı, 5. Baskı
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
ESPAD	Alkol ve Diğer Uyuşturucular Üzerine Avrupa Okul Anketi Projesi
EUDA	Avrupa Birliği Uyuşturucu Ajansı (eski adıyla EMCDDA)
ICD-11	Uluslararası Hastalık Sınıflandırması, 11. Revizyon (DSÖ)
ICODAAS	Uluslararası Uyuşturucu Kullanımı ve Bağımlılığı Çalışmaları Konferansı
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
LSD	Liserjik Asit Dietilamid
MG	Motivasyonel Görüşme
NPS	Yeni Psikoaktif Maddeler
ORCID	Açık Araştırmacı ve Katkı Sağlayıcı Kimliği
UMK	Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu
UNODC	Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi

Editorial Hazırlık, Veri Yönetişimi ve Uyum Beyanı

Bu Yıllık Rapor, KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile MÜcadele Komisyonu'nun 2025–2026 raporlama dönemindeki faaliyetleri, programları, hizmetleri, araştırmaları, kurumsal verileri ve ilgili gelişmeler hakkında resmî bir değerlendirme sunmak amacıyla, Komisyonun yetki ve sorumluluğu altında hazırlanmıştır.

Raporun hazırlanması ve yayımlanması süreçleri; doğruluk, şeffaflık, kurumsal hesap verebilirlik, gizlilik, verilerin sorumlu kullanımı ve profesyonel editorial uygulama ilkeleri doğrultusunda yürütölmüştür. Derleme, inceleme ve yayımlama süreçlerinin tamamında aşağıda belirtilen usul ve esaslar uygulanmıştır.

Editorial Hazırlık, Dil ve Anlatım Düzenlemesi ve Kalite Güvencesi

Raporun içeriği, Dr Zafer Bekirogullari Psychological Services Ltd. ile KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile MÜcadele Komisyonu'nun ilgili personelinin iş birliğiyle; Komisyonun ilgili birimleri tarafından derlenen, sağlanan veya yayımlanması onaylanan kurumsal bilgiler, kayıtlar, istatistiksel veriler ve destekleyici materyaller esas alınarak hazırlanmıştır.

Belge; açıklık, tutarlılık, okunabilirlik, terminoloji, dil bilgisi, yazım, noktalama ve genel sunum kalitesinin geliştirilmesi amacıyla editorial inceleme ve dil-anlatım düzenlemesinden geçirilmiştir. Tablolar, şekiller, başlıklar, kaynaklar ve istatistiksel sunumlar biçim ve sunum açısından tutarlılık yönünden gözden geçirilmiştir.

Editorial düzenlemeler, Komisyon tarafından sağlanan bilgilerin, bulguların veya resmî verilerin esas anlamı değiştirilmeden gerçekleştirilmiştir. Gerektiğinde, Raporun bölümleri arasında tutarlılığın sağlanması amacıyla terminoloji ve açıklayıcı metinler

standartlaştırılmıştır. Nihai yayın, yayımlanmadan önce editoryal kalite kontrol sürecinden geçirilmiştir.

Verilerin Derlenmesi ve Kurumsal Doğrulama

2025–2026 raporlama dönemine ilişkin tüm sayısal veriler ve istatistikler, KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu’nun ilgili personeli tarafından derlenmiş ve sağlanmış; Komisyon Başkanı’nın onayıyla Rapora dâhil edilmiştir.

İstatistiksel bilgiler, uygun olduğu ölçüde, Komisyonun resmî idari ve kayıt sistemlerinden elde edilmiştir. Bu kaynaklar arasında Bibapsoft kayıtları, 1191 Danışma ve Destek Hattı kayıtları ve idrar toksikoloji testi kayıtları ile raporlama döneminde kullanılan diğer yetkilendirilmiş kurumsal kaynaklar yer almaktadır.

Veriler, yıllık raporlama amacıyla gözden geçirilmiş ve bütünleştirilmiştir. Temel idari verilerin toplanması, muhafaza edilmesi, doğrulanması ve kurumsal doğruluğuna ilişkin sorumluluk KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu’na aittir. Yayıncı ve editoryal ekip ise kendilerine sağlanan bilgilerin editoryal olarak düzenlenmesi, sunumu, biçimlendirilmesi ve yayımlanmasından sorumludur.

Redaksiyon, Anonimleştirme ve Gizlilik

Yayımlanmadan önce Raporun içeriği; hizmet alan kişilerin, araştırma katılımcılarının, reşit olmayan bireylerin veya kişisel bilgileri koruma altında bulunan diğer kişilerin kimliğini doğrudan ya da dolaylı olarak ortaya çıkarabilecek bilgilerin belirlenmesi amacıyla gözden geçirilmiştir.

Kamuya açık raporlama açısından gizli, hassas veya gerekli olmadığı değerlendirilen kişisel tanımlayıcı bilgiler ve diğer veriler, uygun

olduğu şekilde çıkarılmış, anonimleştirilmiş, toplulaştırılmış veya redakte edilmiştir.

Açıklanması hâlinde bir kişinin makul ölçüde tanımlanmasına imkân verebilecek bireysel düzeydeki bilgiler yayımlanmamıştır. İstatistiksel bulgular ağırlıklı olarak toplulaştırılmış biçimde sunulmuş; küçük örneklem büyüklüklerine ilişkin veya hassas nitelikteki veriler, Rapora dâhil edilmeden önce gizlilik ve veri koruma gereklilikleri açısından değerlendirilmiştir.

Redaksiyon ve anonimleştirme işlemleri, bireysel mahremiyet korunurken Raporun bilgi değerinin ve bütünlüğünün muhafaza edilmesini sağlayacak şekilde gerçekleştirilmiştir.

Araştırma Etiği, Bilgilendirilmiş Onam ve Katılımcıların Korunması

Raporun, insan katılımcıları içeren araştırma veya veri toplama faaliyetlerinden elde edilen bulguları kapsadığı durumlarda, söz konusu faaliyetler ilgili kurumsal izinler, etik gereklilikler ve katılımcıların korunmasına yönelik prosedürler doğrultusunda yürütülmüştür.

Reşit olmayan bireylerin yer aldığı faaliyetlerde, uygulanabilir olduğu durumlarda okul temelli araştırmalar da dâhil olmak üzere gerekli kurumsal izinler ve onam süreçleri takip edilmiştir. Katılım gönüllülük esasına dayanmış ve bu faaliyetlerden elde edilen bilgiler ilgili gizlilik ve anonimlik gereklilikleri doğrultusunda işlenmiştir.

Raporda yer alan araştırmaya ilişkin içerikler, uygun olduğu durumlarda, uluslararası düzeyde kabul görmüş etik ilkeler dikkate alınarak hazırlanmıştır. Bunlar arasında Helsinki Bildirgesi, Belmont Raporu ilkeleri, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve ilgili Dünya Sağlık Örgütü araştırma etiği rehberleri bulunmaktadır.

Bu ilkeler; kişilere saygı, gönüllü katılım, bilgilendirilmiş onam, zarardan korunma, adalet, gizlilik, çocukların ve kırılgan grupların korunması ile kişisel verilerin sorumlu biçimde yönetilmesini kapsamaktadır.

Kişisel Verilerin Korunması ve Bilgi Yönetişimi

Raporun hazırlanması sırasında kullanılan kişisel ve gizli bilgiler, yürürlükteki veri koruma ve bilgi yönetişimi gereklilikleri doğrultusunda işlenmiştir.

Kimliği belirlenebilir bilgilere erişim, yalnızca meşru kurumsal amaçlar doğrultusunda erişimi gerekli olan yetkili personelle sınırlandırılmıştır. Yayımlanan Raporda yer alan bilgiler, kişisel verilerin açıklanmasını en aza indirmek ve sunulan ayrıntı düzeyinin kamuya açık bir kurumsal yayın açısından uygun olmasını sağlamak amacıyla gözden geçirilmiştir.

Uygun olduğu durumlarda, Genel Veri Koruma Tüzüğü'nde (GDPR) yer alanlar da dâhil olmak üzere uluslararası düzeyde kabul gören veri koruma ilkeleri; veri minimizasyonu, gizlilik, güvenlik ve sorumlu veri işleme bakımından iyi uygulama standartları olarak dikkate alınmıştır.

Kaynak Bütünlüğü ve Kaynak Gösterimi

Raporun hazırlanmasında kullanılan haricî bilimsel, teknik ve politika kaynakları; konu ile ilgileri, güvenilirlikleri ve uygunlukları esas alınarak seçilmiştir. Bu kaynaklar arasında hakemli akademik yayınlar, ulusal ve uluslararası tanınmış kurumlar tarafından yayımlanan raporlar ve veri setleri, mevzuat, politika belgeleri ve diğer güvenilir kaynaklar yer alabilir.

Bibliyografik kaynaklar, uygun olduğu durumlarda APA 7. baskı kurallarına göre standartlaştırılmıştır.

Kurumsal istatistikler, haricî yayımlanmış kaynaklardan ayrı olarak tanımlanmış olup Komisyonun yetkilendirilmiş idari, izleme veya araştırma kayıtlarından elde edilmiştir.

Editoryal Bağımsızlık ve Kurumsal Sorumluluk

Rapor, KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu adına hazırlanmış olup Komisyon tarafından yayımlanması onaylanan faaliyetleri, verileri ve kurumsal bilgileri yansıtmaktadır.

Rapora dâhil edilmek üzere sağlanan resmî kurumsal bilgi ve verilere ilişkin sorumluluk Komisyona aittir. Emanate Publishing House Ltd. ve editoryal ekip; editoryal hazırlık, dil ve anlatım düzenlemesi, tasarım, dizgi, sunum tutarlılığı ve yayın üretiminden sorumludur.

Editoryal müdahale, Komisyonun izni olmaksızın resmî istatistiksel sonuçların, kurumsal kayıtların veya esaslı bulguların değiştirilmesini kapsamaz.

Düzeltilmeler ve Güncellemeler

Bu Raporda yer alan bilgilerin, ilgili raporlama dönemi ve belgenin nihai hâle getirildiği tarih itibarıyla doğru ve eksiksiz olmasını sağlamak amacıyla makul ölçüde gerekli tüm özen gösterilmiştir.

Yayımdan sonra önemli bir maddi, istatistiksel, yazım veya üretim hatasının tespit edilmesi hâlinde, KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu ve/veya yayıncı uygun bir düzeltme, açıklama veya revize edilmiş sürüm yayımlayabilir.

Bir düzeltmenin yayımlanan bilgilerin yorumlanmasını önemli ölçüde etkilemesi hâlinde, şeffaflığın ve kamuya açık resmî kayıtların bütünlüğünün korunması amacıyla düzeltmenin niteliği güncellenmiş yayında veya buna eşlik eden duyuruda açıkça belirtilmelidir.

Yayın Sorumluluğu

Bu Yıllık Rapor, KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu’nun resmî kurumsal yayınıdır. Raporun içeriği, Komisyon tarafından yayımlanması onaylanan bilgilerden derlenmiş ve Emanate Publishing House Ltd. ile iş birliği içinde yürütölen editoryal hazırlık ve yayın üretim süreci sonucunda kamuoyunun erişimine sunulmuştur.

Yayımlanmak üzere sağlanan resmî kurumsal bilgiler ve temel verilerden KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu; nihai yayının profesyonel editoryal hazırlığı ve üretiminden ise yayıncı sorumludur.

Yönetici Özeti

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde madde kullanımı ve bağımlılıkla mücadele; halk sağılığı, toplum düzeni, gençlerin gelişimi ve ulusal kapasite açısından stratejik bir önceliktir. Komisyon, 2025–2026 döneminde koruyucu-önleyici, tedavi edici ve rehabilite edici hizmetleri bir arada yürüten çok boyutlu modelini güçlendirerek sürdürmüştür.

Bu rapor, 6 Ağustos 2026 tarihine kadar tamamlanan tüm faaliyetleri kapsamaktadır. Dönem içinde Komisyon; Bibapsoft sistemi üzerinden 221 başvuru kabul etmiş, 5.381 kişiye eğitim ve farkındalık programı ulaştırmış, 246 kişiye idrar toksikoloji testi uygulamış ve 1191 hattı üzerinden 867 arama karşılamıştır.

2024–2025 dönemi raporunun öne çıkan bulguları; esrar (45→73), kokain (3→19) ve alkol (2→10) başvurularındaki belirgin artış, 1191 hattı aramalarının 135'ten 94'e gerilemesiyle birlikte konu dağılımının çeşitlenmesi (özellikle denetimli serbestlik 2→11 ve sigara 3→6) ve idrar taramalarında %23,8 düzeyinde pozitiflik oranıydı (KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile M¼cadele Komisyonu, 2025). 2025–2026 verileri eklendiğinde bu eğilimlerin seyri karşılaştırmalı olarak değerlendirilecektir. Döneme özgü öne çıkan bulgular: (1) esrar 73->56; (2) kokain 19->5; (3) alkol 10->8.

Rapor; güncel uluslararası literatür (UNODC Dünya Uyuşturucu Raporu 2026; EUDA Avrupa Uyuşturucu Raporu 2026; ESPAD 2024 Raporu; DSÖ 2024–2025 küresel raporları) ışığında KKTC verilerini karşılaştırmalı olarak değerlendirmekte ve 2027 planlamasını sunmaktadır.

I. Genel Bilgiler

A) Misyon ve Vizyon

Misyon: Sağlıklı, üretken ve güçlü bireylerden oluşan bir toplumun oluşmasına katkı sağlamak.

Vizyon: Bilime dayalı, geniş etki alanına sahip ve uluslararası standartlara uygun bir bağımlılıkla mücadele modeli geliştirmek.

B) Yetki, Görev ve Sorumluluklar

KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile M¼cadele Komisyonu, 03/09/2014 tarihli ve 1670-2014 sayılı KKTC Bakanlar Kurulu kararnamesi kapsamında aşağıdaki görevleri yerine getirmektedir:

- Uyuşturucu madde arz ve talebinin sıfırlanması hedefiyle azaltılması yönünde çalışmalar yapmak,
- Madde kullanımı riski ve eğilimi içinde olanlara yönelik koruyucu tedbirlerin alınmasını sağlamak,
- Bilgilendirme ve farkındalık etkinlikleri düzenlemek,
- Akut ve kronik aşamadaki bağımlı bireylerin tedavisi ve topluma yeniden kazandırılması için kurumsal yapıların güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapmak,
- İlgili yasal düzenlemeler için komiteler oluşturmak ve Bakanlıklara öneriler sunmak,
- Gerekli hâllerde kamu kurumları ve sivil toplum örgütlerinin temsilcilerini çalışmalara davet etmek.

C) İdareye İlişkin Bilgiler

Fiziksel Yapı

Komisyon; Server Somuncuoęlu Sok., No:10, Daire:1, Kõřkl¼çiftlik Mahallesi, Lefkoşa adresindeki binada hizmet vermektedir. Binada 20 kişilik toplantı salonu, etkinlik salonu, iki terapi odası, Sosyal Uyum Merkezi ve bir sunum odası bulunmaktadır.

Teşkilat Yapısı

Başbakanlığa bağlı olarak faaliyet gõsteren UMK, 3 Eyl¼l 2014 tarihinde 1670-2014 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile kurulmuştur. Mevcut personel sayısı: 14 (uzman: 10, idari/destek: 4).

II. Amaçlar ve Hedefler

A) Temel İlkeler ve Öncelikler

- **İnsan Odaklı Yaklaşım:** bireyin ihtiyaçlarını merkeze alan, onuruna, haklarına ve yaşam kalitesine öncelik veren kişiye özel değerlendirme ve müdahale,
- **Etik Kurallar ve Gizlilik:** veri toplama, değerlendirme ve müdahale süreçlerinde etik standartlara tam uyum; kişisel bilgilerin gizlilik ilkesi çerçevesinde korunması,
- **Kanıt Dayalı Uygulamalar:** güncel bilimsel veriler, araştırmalar ve uluslararası iyi uygulama örneklerine dayalı politika ve program geliştirme,
- **Kurumlar Arası Uyum:** kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve akademik birimlerle sürdürülebilir ve koordineli iş birliği,
- **Toplumsal Sorumluluk:** toplumun tüm kesimlerini kapsayan koruyucu ve önleyici faaliyetler; damgalama ile mücadele.

B) Stratejik Hedefler

- Koruyucu ve önleyici çalışmaların güçlendirilmesi,
- Eğitim kapasitesinin genişletilmesi,
- Rehabilitasyon ve sosyal uyum hizmetlerinin yaygınlaştırılması,
- Uluslararası iş birliklerinin ve bilimsel görünürlüğün artırılması,
- Veri temelli izleme-değerlendirme altyapısının geliştirilmesi,
- 1191 hattı ve dijital iletişim kapasitesinin güçlendirilmesi,
- Yatı Evi – Geçici Barınma ve Sosyal Uyum Merkezi'nin hayata geçirilmesi.

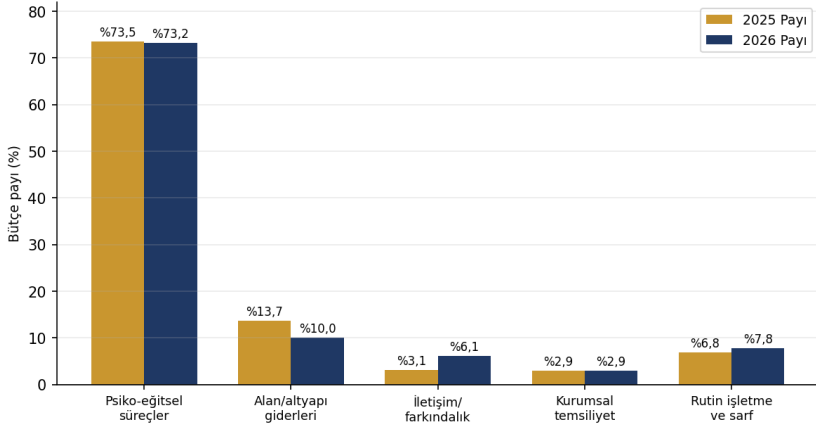
III. Faaliyetlere İlişkin Bilgi ve Değerlendirmeler

A) Mali Bilgiler

Komisyon 2026 yılında 63.000.000 TL bütçe ödeneği verilmiştir (2025: 35.000.000 TL). Bütçe; hizmet etkinliğinin artırılması, hizmet sunumunun güçlendirilmesi ve kurumsal kapasitenin sürdürülebilir gelişimi amacıyla stratejik öncelikler doğrultusunda planlanmıştır. Gider türlerine göre karşılaştırmalı dağılım Tablo-1'de sunulmaktadır.

Tablo-1: 2025 ve 2026 Bütçe Dağılımının Karşılaştırması

Faaliyet Kategorisi	2025 Payı	2026 Payı	Değişim / Not
Psiko-eğitsel süreçler, danışan destek programları ve bilimsel uygulamalar	%73,5	%73,2	–0,3 puan
Alan kullanımı, altyapı ve fiziki hizmet giderleri	%13,7	%10,0	–3,7 puan
İletişim ve farkındalık çalışmaları	%3,1	%6,1	+3,0 puan
Kurumsal temsiliyet ve organizasyon giderleri	%2,9	%2,9	0,0 puan
Rutin işletme ve sarf giderleri	%6,8	%7,8	+1,0 puan
Toplam	%100	%100	—

Grafik-1: Bütçe Dağılımı Karşılaştırması - 2025 ve 2026

B) Eğitim ve Farkındalık Çalışmaları

Komisyon, okullar, aileler, kamu personeli, askerî birlikler ve risk gruplarına yönelik bilinçlendirme eğitimlerini 2025–2026 döneminde planlı bir takvim doğrultusunda sürdürmüştür. Karşılaştırmalı veriler Tablo-2’de sunulmaktadır.

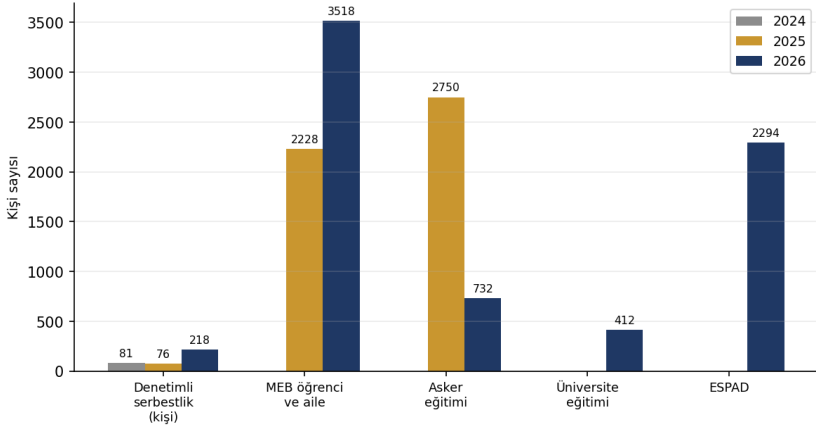
Tablo-2: Denetimli Serbestlik ve Eğitim Programları – 2024, 2025 ve 2026 Karşılaştırması

Gösterge	2024	2025	2026 (6 Ağustos'a kadar)
Denetimli serbestlik programına dâhil olan kişi	81	76	218
Denetimli serbestlik aylık destek (saat/ay)	2	2	2
MEB iş birliğiyle ulaşılan öğrenci ve aile	—	2.228	3518
Eğitim verilen asker sayısı	—	2.750	732

Gösterge	2024	2025	2026 (6 Ağustos'a kadar)
Özel sektör eğitimleri (kişi)	—	—	719 kişi
Üniversite eğitimleri (kişi)	—	—	412 kişi
ESPAD	3.901 kişi	—	2.294 kişi

Not: 2024 ve 2025 değerleri önceki dönem raporundan alınmıştır (KKTC Başbakanlık UMK, 2025); denetimli serbestlik programında iki yılın toplamı 157 kişi ve 3.768 saattir. “—” işareti, ilgili göstergenin önceki raporda ayrı sayı olarak verilmediğini gösterir.

Grafik-2: Denetimli Serbestlik ve Eğitim Programları – Karşılaştırmalı Veriler

Motivasyonel G¼r¼řme (MG) Teknikleri Eēitimi

Saha çalışanlarına, psikologlara ve sosyal hizmet uzmanlarına y¼nelik MG eēitimleri Prof. Dr. K¼ltegin ¼gel ve Uzman Klinik Psikolog Melike şimşek tarafından s¼rd¼r¼lm¼řt¼r. 2025–2026 d¼neminde verilen toplam MG eēitim saati: 2, katılımcı sayısı: 26 kişi. Eēitimler; deēiřim konuşmalarının yapılandırılması, direnç y¼netimi, hedef belirleme, danışan merkezli iletişim ve kısa m¼dahale tekniklerini kapsamıştır (Miller ve Rollnick, 2023).

Sistemik Yaklaşım (Aile Terapisi) Eēitimleri

Sistemik yaklaşım temelli personel eēitim ve geliştirme programları, s¼zleřme takvimi doērultusunda Kasım 2026 için planlanmıştır. Program; baēımlılık olgusunun birey, aile ve sosyal evre arasındaki ilişkisel dinamikler ¼zerinden ele alınmasını, aile sistemleri teorisinin baēımlılık davranışlarının anlaşılmasındaki rol¼n¼, genogram ve ilişki haritaları gibi sistem analiz araçlarını, kuşaklar arası aktarım ile aile içi rol daēılımlarını ve sistemik perspektiften vaka analizlerini kapsayacaktır.

Bilişsel Davranışçı Terapi (BDT) Teknikleri Eēitimi

Komisyon ¼yeleri, d¼nem içinde 120 saat BDT odaklı eēitim ve at¼lyeye katılmıştır (2024–2025: 128 saat). BDT temelli yaklaşımlar, baēımlılık ¼nleme ve tedavi programlarında en g¼l¼ kanıt tabanına sahip y¼ntemler arasındadır (Beck, 2020; Volkow ve Blanco, 2023). Komisyon, bu yaklaşımı kurumsal d¼zeyde ¼lkeye yerleştiren ilk resm¼ yapıdır.

C) Bilimsel, Uluslararası ve Kurumsal İş Birlikleri

ICODAAS – Uluslararası Bilimsel Konferans

Komisyon ev sahipliğinde 9–11 Kasım 2025'te düzenlenen ICODAAS 2025, ABD ve Almanya'nın önde gelen uzmanlarını bir araya getirmiştir (Prof. Dr. Dr. (h.c.) Marilyn A. Huestis, Prof. Dr. Eva Hoch, COL Marisol Castaneto, Dr. Kayla Ellefsen, Dr. Erin Spargo, Prof. Dr. Kültegin Ögel, Uzm. Klin. Psk. Melike Şimşek). Konferans çıktıları çevrim içi akademik yayına dönüştürülmüştür. 2026 yılında Şubat ve Ağustos aylarında uluslararası bilimsel paneller gerçekleştirilmiştir.

ESPAD 2024–2026 Döngüsü ve Bilimsel Kitaplar

ESPAD uygulaması sayesinde KKTC, Avrupa'nın en kapsamlı gençlik veri sistemiyle eş zamanlı ve karşılaştırılabilir veri elde etmiştir. 2024 uygulamasına ülke genelinde 3.901 lise 2. sınıf öğrencisi katılmış; uygulama öncesinde Milli Eğitim Bakanlığı izinleri, okul onayları ve yazılı ebeveyn onamları alınmıştır. ESPAD KKTC İngilizce kitabı Ocak 2026'da çevrim içi yayına alınmış, Türkçe kitabı Şubat 2026'da yayımlanmıştır.

2025–2026 dönemine ait ESPAD verileri, 21 Ağustos 2026 tarihinde Prof. Dr. Dr. (h.c.) Marilyn A. Huestis'in katılımıyla düzenlenen uluslararası bilimsel panelde sunulmuştur. Panel; bulguların ulusal ve uluslararası paydaşlarla paylaşılması, bilimsel tartışma ortamının oluşturulması ve verilerin akademik yayına dönüştürülmesi açısından dönemin en önemli etkinliklerinden biri olmuştur.

ESPAD 2026 uygulaması: 2.294 kişi.

Akademik ve Klinik Süpervizyon

Sistemik yaklaşım ve BDT içerikli süpervizyon programı yıl boyu sürdürülmektedir; süreç sözleşme takvimi doğrultusunda devam etmekte olup 31 Aralık 2026 tarihine kadar tamamlanması planlanmıştır. 6 Ağustos 2026 itibarıyla verilen süpervizyon saati: 120 saat (2024–2025: 124 saat). Süpervizyon; vaka formülasyonu, aile dinamiklerinin analizi ile risk ve kriz değerlendirmesini kapsamaktadır.

Uluslararası Temsiliyet

Komisyon; ICEEPSY Madrid, Barcelona ve Antalya konferanslarında İngilizce sunumlarla temsil edilmiştir. 2025–2026 döneminde planlanan uluslararası sunumlar gerçekleştirilmiştir.

D) Veri Analizi, Test Hizmetleri ve İzleme

Madde türlerine göre veri havuzu geliştirilmiş, test sonuçlarına dayalı risk profilleri oluşturulmuş ve istatistiksel raporlama düzenli olarak sürdürülmüştür. Test uygulamalarından önce katılımcılara amaç, kapsam ve veri kullanım sınırları aktarılmış; tüm örnekler yalnızca değerlendirme ve yönlendirme amacıyla işlenmiş, sonuçlar anonim biçimde raporlanmıştır.

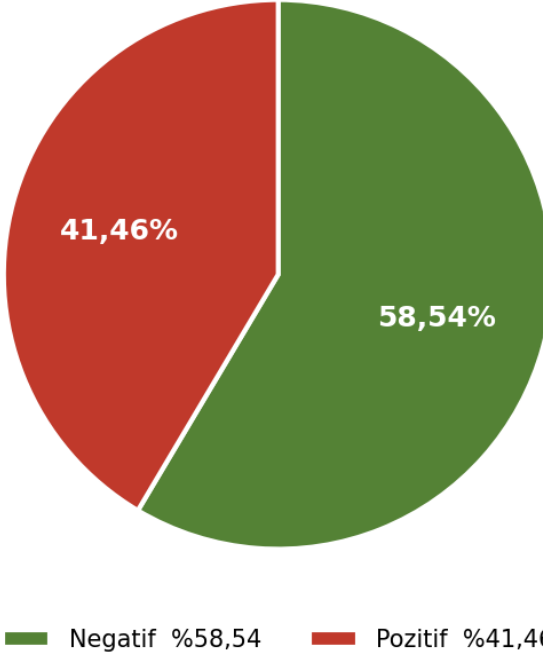
Tablo-3: İdrar Toksikoloji Taramaları Sonuç Dağılımı – Dönemsel Karşılaştırma

Sonuç	2024–2025	2025–2026
Negatif	%76,2	%58,54
Pozitif	%23,8	%41,46
Toplam test sayısı	—	246

Not: 2024–2025 değerleri, önceki dönem raporundan alınmıştır (KKTC Başbakanlık UMK, 2025); “—” işareti, ilgili verinin önceki raporda ayrı sayı olarak belirtilmediğini gösterir.

Grafik-3: İdrar Taramaları Sonuçlarının İstatistiksel Dağılımı (2025–2026)

**İdrar Toksikoloji Taramaları — 2025-2026 Sonuç Dağılımı
(Toplam 246 test)**

E) Medya, İletişim ve 1191 Danışma ve Destek Hattı

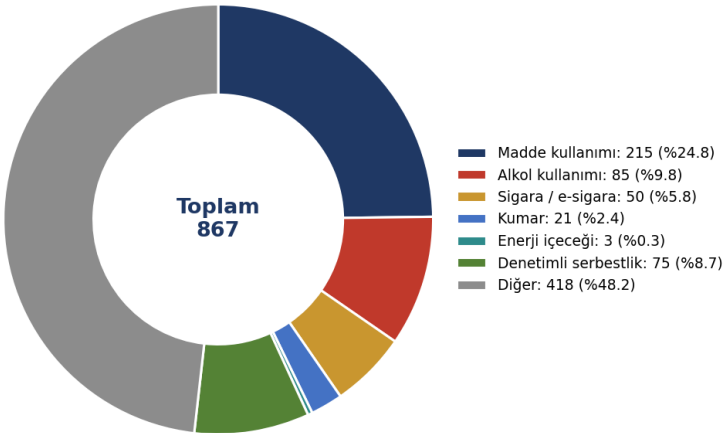
1191, Komisyonun toplumla kesintisiz temasını sağlayan, 2 yıl boyunca 7 gün aktif çalışan ücretsiz ve profesyonel bir danışma-yönlendirme hattıdır. Hat; anlık psikososyal destek, bağımlılık alanında bilimsel temelli bilgilendirme, uzmanlara ve merkezlere yönlendirme, ailelere destek ile anonim veri analizine dayalı toplumsal erken uyarı

işlevlerini yerine getirmektedir. Önleme çalışmaları genel ağ sitesi: <https://kktconleme.org>

Tablo-4: 1191 Alo Danışma ve Destek Hattı – Yıllara Göre Arama Konuları (2024–2026)

Arama Konusu	2024 (n)	2025 (n)	2026 (n)	2026 (%)
Madde kullanımı	43	28	215	%24,8
Alkol kullanımı	23	9	85	%9,8
Sigara / e-sigara	3	6	50	%5,8
Kumar	5	1	21	%2,4
Enerji içeceği bağımlılığı	0	1	3	%0,3
Denetimli serbestlik	2	11	75	%8,7
Diğer	59	38	418	%48,2
Toplam arama	135	94	867	%100

Grafik-4: 1191 Danışma Hattı – 2026 Arama Konuları Dağılımı

2026 verilerine ilişkin kısa değerlendirme (öne çıkan artış/azalışlar ve olası nedenleri): 1191 hattının daha ön plana çıkarılmasından kaynaklı olarak arama sayıları artmış, bağımlılık toplumsal bir sorun haline geldiğini ortaya koymuştur.

F) İstatistiksel Değerlendirme: Madde Tercihindeki Değişim

Bibapsoft sistemine başvuran kişilerin tercih ettikleri maddelere ilişkin karşılaştırmalı veriler Tablo-4'te sunulmaktadır. 2024'ten 2025'e esrar (45→73), kokain (3→19) ve alkol (2→10) başvurularında belirgin artış; sentetik kannabinoid (16→12) ve metamfetamin (4→3) başvurularında hafif düşüş kaydedilmişti. 2026 verileri, bu eğilimlerin sürüp sürmediğini gösterecektir.

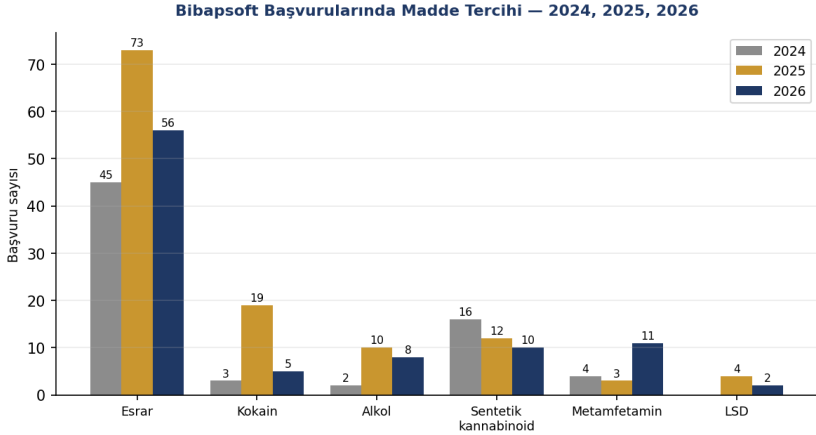
Tablo-5: Bibapsoft Başvurularında Madde Tercihi – 2024, 2025 ve 2026 Karşılaştırması

Madde	2024 (n)	2025 (n)	2026 (n)	Eğilim / Not
Esrar	45	73	56	2026 payı %56
Kokain	3	19	5	2026 payı %5
Alkol	2	10	8	2026 payı %8
Sentetik kannabinoid	16	12	10	2026 payı %10
Metamfetamin	4	3	11	2026 payı %11
LSD	0	4	2	2026 payı %2
Eroin	—	—	1	2026 payı %1
Yeşil reçeteye tabi ilaçlar	—	—		—
Sigara / nikotin	—	—	4	2026 payı %4

Madde	2024 (n)	2025 (n)	2026 (n)	Eğilim / Not
Diğer	—	—	3	2026 payı %3
Toplam başvuru	—	—	100	%100

Not: 2024 ve 2025 değerleri önceki dönem raporundan alınmıştır (KKTC Başbakanlık UMK, 2025). Önceki raporda eroin, yeşil reçeteye tabi ilaçlar ve sigara için sayısal değer verilmemiş; yalnızca “düşük ve yıllar arası benzer” olduğu belirtilmiştir (“—”). 2026 döneminde Bibapsoft sistemine toplam 221 başvuru kaydedilmiş; bunların 100'ünde madde tercihi bilgisi kayıt altına alınmıştır. Tablodaki 2026 sütunu, madde tercihi kayıtlı bu 100 başvurunun dağılımını göstermekte olup yüzdeler bu alt küme göre hesaplanmıştır. 2026 verileri 6 Ağustos 2026 tarihine kadar olan kayıtları kapsar.

Grafik-5: Madde Tercihindeki Değişim – 2024, 2025 ve 2026 Karşılaştırması

G) 082/2025 İhale Kapsamı – 2025–2026 Uygulama Süreci ve Çıktılar

Bilişsel ve Sistemik Yaklaşım Temelli Hizmet Alımı ihalesi (İhale No: 082/2025; ihaleyi alan yüklenici firma) kapsamındaki hizmetlerin 2025–2026 dönemi gerçekleştirmeleri Tablo-6'da sunulmaktadır.

Tablo-6: 082/2025 İhale Kapsamı Hizmetlerin 2025–2026 Gerçekleştirmeleri

Hizmet Kalemi	Taahhüt	Durum
BDT atölyeleri	≥120 saat	✓ Tamamlandı
Akademik ve klinik süpervizyon	≥120 saat	✓ Tamamlandı
ESPAD raporunun kitap olarak yayımı	TR + EN	✓ Tamamlandı
Uluslararası panel/konferans organizasyonu	Yıllık	✓ Tamamlandı
Medya programı (BRTK) hazırlığı ve sunumu	Haftalık	✓ Tamamlandı
Uluslararası akademik temsil (sunum)	≥1 sunum	✓ Tamamlandı
Bilimsel araştırmalar ve yayın hazırlıkları	Sürekli	✓ Tamamlandı
Danışan kabulü ve psikolojik hizmet	Haftada 2	✓ Tamamlandı
Okul, üniversite ve özel sektör eğitimleri	Sürekli	✓ Tamamlandı
Çevrim içi bilimsel yayın platformları (J-DUDPT, EHASS)	Sürekli	✓ Tamamlandı
Yasal düzenleme çalışmaları	Sürekli	✓ Tamamlandı

Not: 082/2025 sayılı ihale kapsamındaki hizmetler, ilgili sözleşme süresi içinde tamamlanmış ve İdare tarafından teyit edilmiştir.

Medya Programları

“Uyuşturucu ile Mücadele Savaşçıları” – BRTK: Dr. Bekiroğulları tarafından haftalık olarak hazırlanıp sunulmaya devam etmiştir; bağımlılık alanında halka yönelik bilgilendirici içeriklerin en güçlü mecrası olmuştur.

“Annem Babam Okulda” – BRTK: Aile yapısını güçlendirme ve çocukların korunmasına yönelik program, Doç. Dr. Azize Ummanel ile birlikte sunulmuştur.

Çevrim İçi Bilimsel Yayın Platformları

Journal of Drug Use Disorders Prevention and Treatment (J-DUDPT): Uluslararası editör kuruluna sahip hakemli dergi; iThenticate intihal kontrolü, DOI ve ORCID uygulamaları ile modern yayıncılık standartlarını kullanmaktadır.

EHASS – Highlights from the Drug Abuse and Addiction Studies Sessions: Komisyon toplantılarının akademik çıktılarına özel dergi.

H) 2025–2026 Dönemi Haber ve Görünürlük Özeti

Bu bölüm, dönem içinde Komisyonla ilgili açık kaynaklardan tespit edilebilen başlıca haber ve etkinliklerin kronolojik özeti içerir. Bilinen başlıca gelişmeler aşağıda sunulmuş olup tam ve güncel liste EK-1/G bölümünde yer almaktadır:

- 9–11 Kasım 2025 – ICODAAS 2025 Uluslararası Konferansı'na Komisyon ev sahipliği yapmıştır.
- Ocak 2026 – ESPAD KKTC İngilizce kitabı çevrim içi yayımlanmıştır.

- Şubat 2026 – ESPAD KKTC Türkçe kitabı yayımlanmış; uluslararası panel gerçekleştirilmiştir.
- 21 Ağustos 2026 – Prof. Dr. Dr. (h.c.) Marilyn A. Huestis'in katılımıyla, 2025–2026 dönemi ESPAD verilerinin sunulduğu uluslararası bilimsel panel düzenlenmiştir. Bu yayın 21 Ağustos 2026 tarihinde yayımlanmıştır.
- 09 Aralık 2025 – Gençlerin Gözünden Bağımlılık: 1. Uluslararası Uyanış Festivaline başvurular başladı: <https://www.havadiskibris.com/genclerin-gozunden-bagimlilik-1-uluslararasi-uyanis-festivaline-basvurular-basladi/>
- 14 Ocak 2026 – Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu 2026 yılının ilk olağan toplantısını yaptı: Yeni yol haritası belirlendi: <https://www.kibrismanset.com/uyusturucu-ile-mucadele-komisyonu-2026-yilinin-ilk-olagan-toplantisini-yapti-yeni-yol-haritasi-belirlendi>
- 18 Ocak 2026 – Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu'ndan ASBÜ'de Bağımlılık Farkındalık Eğitimi: <https://www.facebook.com/KKTCBasbakanlikUyusturucuileMucadeleKomisyonu>
- 18 Ocak 2026 – Uyuşturucuyla Mücadelede Strateji ve Eylem Planı Çalıştayı Hazırlıkları Başladı: <https://www.facebook.com/KKTCBasbakanlikUyusturucuileMucadeleKomisyonu>
- 03 Şubat 2026 – "KKTC Madde Kullanımı ile Mücadelede Bilimsel Yaklaşımlar Paneli" düzenlenecek: <https://www.kibrispostasi.com/c35-KIBRIS%20HABERLERI/n590844-kktc-madde-kullanimi-ile-mucadelede-bilimsel-yaklasimlar-paneli-duzenlenecek>

D) MİK 091/2026 Sözleşme Kapsamı Hizmetlerin

Yürütülmesi

KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu (İdare) ile ihaleyi alan yüklenici firma (Hizmet Veren) arasında MİK 091/2026 ihale kararı uyarınca 18/05/2026 tarihinde Lefkoşa'da akdedilen İhale Sözleşmesi, 31 Aralık 2026 tarihine kadar yürürlüktedir. Bu nedenle aşağıdaki tablo, raporun veri kesim tarihi olan 6 Ağustos 2026 itibarıyla oluşan durumu yansıtmaktadır: bu tarihe kadar tamamlanan kalemler 'Tamamlandı' olarak, sözleşme süresi içinde takvimlendirilmiş kalemler ise planlanan tamamlanma dönemiyle birlikte gösterilmiştir. Tamamlanan her kalem, sözleşmenin 6. maddesi uyarınca düzenlenen 'Hizmet Tamamlama ve/veya Kısmi Hakediş Teyit Belgesi' ile İdare tarafından incelenmiş ve uygun bulunarak teyit edilmiştir.

Tablo-7: MİK 091/2026 Sözleşme Hizmet Kalemleri – 6 Ağustos 2026 İtibarıyla Durum

Madde	Hizmet Kalemi	Durum (6 Ağustos 2026)
4(a)	Raporlama ve Stratejik Politika Destek Faaliyetleri ("Kuzey Kıbrıs'ta Madde Kullanımı – 2026 Verileri" yıllık bilimsel rapor)	✓ Tamamlandı
4(b)	Eğitim ve Kapasite Geliştirme: Sistemik (Aile Terapisi) + BDT eğitimleri (6 CBT modülü)	Yürütülüyor — Kasım 2026'da tamamlanması planlanmıştır
4(c)	BDT Temelli Danışmanlık Hizmetleri	Yürütülüyor — sözleşme süresince (31 Aralık 2026) sürdürülecektir

Madde	Hizmet Kalemi	Durum (6 Ağustos 2026)
4(d)	Sistemik Yaklaşım Temelli Aile Danışmanlığı	Yürütülüyor — sözleşme süresince (31 Aralık 2026) sürdürülecektir
4(e)	Sistemik Yaklaşım Temelli Personel Eğitim ve Geliştirme Programları	Kasım 2026 için planlanmıştır
4(f)	ESPAD 2025 Sonuçlarının Sunumu ve Bilimsel Panel Organizasyonu	✓ Tamamlandı
4(g)	ESPAD 2026 Raporu Yayın Hazırlığı ve Etik Uyumluluk Faaliyetleri	Ağustos 2026 için planlanmıştır
4(h)	Akademik Yayın ve Uluslararası Bilimsel Destek (ISBN/DOI süreçleri)	✓ Tamamlandı
4(i)	Sunum ve Destek Temsil Faaliyetleri	✓ Tamamlandı

Not: Sözleşme 31 Aralık 2026 tarihine kadar yürürlükte olduğundan, bu tablo yalnızca raporun veri kesim tarihi (6 Ağustos 2026) itibarıyla oluşan durumu göstermektedir. Süpervizyon, danışmanlık ve eğitim gibi süreklilik arz eden kalemler sözleşme takvimi doğrultusunda sürdürülmekte olup planlanan dönemlerde tamamlanacaktır. Sözleşmenin mali hükümleri ve tutarları, ilgili idari belgelerde yer almakta olup bu bilimsel yayının kapsamı dışındadır.

Sözleşme Kalemlerinin Uygulama Karşılığı

Sözleşme kapsamında yürütülen hizmetlerin rapordaki karşılıkları şunlardır: 4(a) yıllık bilimsel değerlendirme raporu bu yayının kendisiyle ve III/G istatistiksel değerlendirme bölümüyle; 4(b) ve 4(e) eğitim kalemleri III/B (BDT ve MG eğitimleri) bölümüyle; 4(c) ve 4(d) danışmanlık kalemleri III/C (rehabilitasyon, danışmanlık ve sosyal uyum) bölümüyle; 4(f) ve 4(g) ESPAD kalemleri III/D (ESPAD döngüsü ve bilimsel kitaplar) bölümüyle; 4(h) akademik yayın desteği çevrim içi bilimsel yayın platformları (J-DUDPT, EHASS) ile ISBN/DOI süreçleriyle; 4(i) sunum ve temsil kalemi ise uluslararası temsiliyet bölümüyle karşılanmıştır.

Sözleşmenin 5. maddesi uyarınca panel/konferans organizasyonlarında katılımcıların konaklama, ulaşım, iaşe ve materyal giderleri Hizmet Veren tarafından karşılanmaktadır. Bu yayının hazırlandığı Ağustos 2026 itibarıyla, sözleşmenin 4. maddesi kapsamındaki hizmetler sözleşme takvimine uygun biçimde yürütülmekte; tamamlanan kalemler İdare tarafından düzenlenen teyit belgeleriyle kayıt altına alınmaktadır. Süreç, bilimsel standartlara ve uluslararası ölçütlere uygun biçimde ilerlemekte olup kamu kaynağının öngörülen amaçlar doğrultusunda şeffaf biçimde kullanıldığını göstermektedir. Sözleşme kapsamındaki tüm hizmetlerin, sözleşmenin sona ereceği 31 Aralık 2026 tarihine kadar tamamlanması planlanmıştır.

IV. Bağımlılık Bilimi: Kavramsal ve Bilimsel Çerçeve

Bu bölüm, Komisyonun uygulamalarını dayandırdığı güncel bilimsel çerçeveyi bilgilendirme amacıyla özetlemektedir. Amaç; karar vericiler, uygulayıcılar ve kamuoyu için bağımlılığın doğasını, epidemiyolojisini, risk ve koruyucu faktörlerini, kanıta dayalı önleme ve tedavi yaklaşımlarını erişilebilir ancak bilimsel açıdan doğru bir dille aktarmaktır. Bölümde yer alan tüm bilgiler, uluslararası hakemli literatüre ve resmî kuruluşların (UNODC, EUDA, DSÖ) güncel raporlarına dayanmaktadır.

A) Bağımlılığın Tanımı ve Kavramsal Modeli

Çağdaş bilimsel yaklaşım, madde kullanım bozukluğunu ahlaki bir zayıflık ya da yalnızca bir irade sorunu olarak değil; genetik, nörobiyolojik, gelişimsel, psikolojik ve sosyal etkenlerin bir arada rol oynadığı, önlenabilir ve tedavi edilebilir kronik ve yineleyici bir tıbbi durum olarak tanımlamaktadır (Volkow ve ark., 2016). DSM-5, madde kullanım bozukluğunu; kontrol kaybı, sosyal işlevsellikte bozulma, riskli kullanım ile tolerans ve yoksunluk gibi farmakolojik ölçütleri kapsayan 11 belirti üzerinden ve şiddet derecesine göre (hafif–orta–ağır) sınıflandırmaktadır (Hasin ve ark., 2013).

Bu çerçeve, biyopsikososyal model olarak adlandırılır ve müdahalelerin de aynı anda birden çok düzeyde (birey, aile, toplum) planlanması gerektiğini ortaya koyar. Komisyonun sistemik yaklaşım ile

bilişsel davranışçı yaklaşımı bir arada kullanması, bu b¼t¼nc¼l modelin doğrudan bir yansımasıdır.

B) Bağımlılığın N¼robiyolojisi

Bağımlılık, beynin ¼d¼l, motivasyon, ¼ęrenme, d¼rt¼ kontrol¼ ve y¼r¼t¼c¼ işlevlerini d¼zenleyen devrelerinde meydana gelen işlevsel değişikliklerle ilişkilidir. Psikoaktif maddeler, mezolimbik dopaminerjik sistemde olağan dışı d¼zeyde dopamin salınımına yol aarak g¼çl¼ bir pekiştireç oluşturur; tekrarlayan kullanım, ¼d¼l eşiğini y¼kseltir ve doğal ¼d¼llere verilen yanıtı azaltır (Koob ve Volkow, 2016). Zamanla prefrontal korteksteki y¼r¼t¼c¼ kontrol zayıflarken, uyarana y¼nelik istek (aşerme/craving) g¼çlenir. Bu n¼roadaptasyonlar, iradenin neden tek başına yeterli olmadığını ve n¼ks¼n neden tedavi s¼recinin beklenen bir parçası olabileceğini a¼klamaktadır (Volkow ve ark., 2016).

Ergenlik d¼nemi, prefrontal korteksin hen¼z olgunlaşmadığı, buna karşın ¼d¼l sisteminin y¼ksek duyarlılık g¼sterdięi kritik bir gelişim penceresidir. Bu nedenle madde ile erken temas, bağımlılık gelişme riskini belirgin biçimde artırır ve gelişmekte olan beyin ¼zerinde daha kalıcı etkiler bırakabilir. ¼nleme ¼alıřmalarının okul ¼aęına odaklanmasının bilimsel gerekçesi budur.

C) K¼resel ve B¼lgesel Epidemiyoloji

UNODC D¼nya Uyuşturucu Raporu 2026'ya g¼re 2024 yılında d¼nya genelinde tahminen 331 milyon kişi (15–64 yaş n¼fusun yaklaşık %6,2'si) yasa dışı uyuşturucu madde kullanmıştır; bu oran on yıl ¼nceki %5,2 d¼zeyinin ¼zerindedir. Aynı raporda, yeni psikoaktif madde (NPS)

sayısının 755'e ulaştığı ve bunlardan 118'inin ilk kez raporlandığı belirtilmektedir (UNODC, 2026). Madde ve alkol kullanımına bağlı hastalık y¼k¼, k¼resel ¼l¼kte ¼nlenebilir ¼l¼m ve engelliliğin ¼nemli bir b¼l¼m¼n¼ oluşturmaktadır (Degenhardt ve ark., 2018).

Avrupa d¼zeyinde EUDA Avrupa Uyuşturucu Raporu 2026; piyasadaki ¼eřitlenmeye, y¼ksek saflıkta ve y¼ksek etki g¼c¼ne sahip maddelere, sentetik uyarıcı ve opioidlerin yayılmasına ve ¼ok maddeli (poly-drug) kullanım ¼r¼nt¼lerine dikkat ¼ekmektedir (EUDA, 2026). Ergen pop¼lasyonuna ilişkin en kapsamlı veri kaynağı olan ESPAD 2024 Raporu ise 37 Avrupa ¼lkesinde 15–16 yaş grubundan 113.882 ¼ęrenciyle y¼r¼t¼lm¼ř; geleneksel madde kullanımında (sigara, alkol) uzun vadeli d¼ř¼ře karşın e-sigara, re¼eteli ila¼ların tıp dışı kullanımı ile ¼evrim i¼i oyun ve kumarda artışa işaret etmiştir (ESPAD Group, 2025).

KKTC bağlamında Komisyonun ESPAD uygulamaları, ¼lkenin Avrupa ile eş zamanlı ve karşılaştırılabilir gen¼lik verisi ¼retmesini sağlamaktadır. KKTC'ye ¼zg¼ karşılaştırmalı yaygınlık g¼stergeleri (yaşam boyu ve son 30 g¼n kullanımı, ilk kullanım yaşı) bu raporun ilgili b¼l¼mlerinde sunulmaktadır; 2025–2026 d¼nemine ilişkin g¼ncel oranlar, 21 Ağustos 2026 tarihli uluslararası bilimsel panelde sunulmuştur.

D) Risk ve Koruyucu Fakt¼rler

¼nleme bilimi, bağımlılık gelişimini tek bir nedene değil, birbiriyle etkileşen risk ve koruyucu fakt¼rler dengesine bağlar. Bu fakt¼rler bireysel, ailesel, akran, okul ve toplum d¼zeylerinde ele alınır:

- **Risk fakt¼rleri:** erken yaşta madde ile temas, ailede madde kullanımı ¼yk¼s¼, olumsuz ¼ocukluk ¼aęı yaşantıları ve travma, zayıf ebeveyn

denetimi, akran baskısı, dürtüsellik, eşlik eden ruhsal bozukluklar (depresyon, anksiyete, DEHB) ve maddeye kolay erişim,

- **Koruyucu faktörler:** güçlü aile bağları ve tutarlı ebeveyn tutumu, okula bağlılık ve akademik başarı, olumlu akran ilişkileri, duygu düzenleme ve baş etme becerileri, sağlıklı boş zaman etkinlikleri ile toplumsal destek mekanizmalarına erişim.

Bu model, Komisyonun neden yalnızca bireye değil; ailelere (Mahalle Anneleri Projesi, aile danışmanlığı), okullara ve topluma yönelik çok katmanlı programlar yürüttüğünü açıklamaktadır. Koruyucu faktörlerin güçlendirilmesi, risk faktörlerinin azaltılması kadar önemlidir.

E) Kanıta Dayalı Önleme Yaklaşımları

Uluslararası önleme standartları (UNODC/DSÖ) üç düzeyli bir çerçeve önerir: tüm topluma yönelik evrensel önleme, risk altındaki gruplara yönelik seçici önleme ve erken belirti gösteren bireylere yönelik belirtilmiş (indicated) önleme. Etkili önleme programlarının ortak özellikleri; kanıta dayalı olması, gelişim dönemine uygun tasarlanması, yeterli süre ve yoğunlukta uygulanması, etkileşimli yöntemler kullanması ve sadık biçimde (fidelity) uygulanmasıdır. Yalnızca bilgi aktarımına ya da korkutmaya dayalı yaklaşımların etkisiz, hatta bazen ters etkili olabildiği gösterilmiştir (UNODC ve WHO, 2018).

Komisyonun okul temelli farkındalık programları, bilişsel davranışçı beceri kazandırma modülleri ve aile odaklı çalışmaları bu kanıta dayalı çerçeveye uyumludur.

F) Kanıta Dayalı Tedavi ve Müdahale Yaklaşımları

Madde kullanım bozukluklarının tedavisinde etkinliği kanıtlanmış psikososyal yaklaşımlar arasında bilişsel davranışçı terapi (BDT), motivasyonel görüşme (MG), sistemik/aile temelli terapiler, koşullu ödüllendirme (contingency management) ve nüks önleme yer alır:

- **Bilişsel Davranışçı Terapi (BDT):** düşünce–duygu–davranış döngüsünü hedef alarak tetikleyicilerin tanınması, işlevsiz düşüncelerin yeniden yapılandırılması ve baş etme becerilerinin geliştirilmesini sağlar (Beck, 2020),
- **Motivasyonel Görüşme (MG):** değişime yönelik içsel motivasyonu güçlendiren, danışan merkezli ve yönlendirici bir yaklaşımdır; direnç yerine iş birliğini esas alır (Miller ve Rollnick, 2023),
- **Sistemik ve Aile Temelli Terapiler:** bağımlılığı aile sistemi içindeki ilişkisel dinamikler üzerinden ele alır; özellikle ergen ve genç yetişkinlerde güçlü kanıt tabanına sahiptir,
- **Farmakoterapi:** opioid kullanım bozukluğunda opioid agonist tedavisi gibi ilaç temelli yaklaşımlar, uygun endikasyonlarda psikososyal desteklerle birlikte kullanıldığında etkilidir.

Tedavinin sürekliliği, bireye özgü planlama ve eşlik eden ruhsal bozuklukların birlikte ele alınması, sonuçları belirleyen temel unsurlardır. Nüks, bir başarısızlık değil; tedavi planının gözden geçirilmesini gerektiren, kronik hastalıklarda beklenen bir durumdur.

G) Davranışsal Bağımlılıklar

G¼ncel sınıflandırmalar, madde içermeyen bazı davranışların da bağımlılık benzeri ör¼nt¼ler oluşturabildiğini kabul etmektedir. DSÖ'n¼n ICD-11 sınıflandırması kumar oynama bozukluğu ve oyun oynama (gaming) bozukluğunu resm¼ tanılar olarak tanımlamıştır (WHO, 2019). Bu davranışsal bağımlılıklar, madde bağımlılıklarıyla ortak n¼robiyolojik öd¼l mekanizmalarını paylaşır. ESPAD 2024, Avrupa ergenlerinde çevrim içi oyun ve kumarda belirgin artışa dikkat çekmekte; bu alan, dijitalleşmeyle birlikte y¼kselen yeni nesil bir risk alanı olarak öne çıkmaktadır (ESPAD Group, 2025).

H) Damgalama, Zarar Azaltma ve Etik Yaklaşım

Bağımlılığa y¼nelik damgalayıcı tutumlar, bireylerin yardım aramasını geciktiren en önemli engellerden biridir. Bilimsel kanıtlar, bağımlılığın tedavi edilebilir bir sağlık durumu olarak ele alınmasının; hem bireysel iyileşmeyi hem de toplum sağlığını desteklediğini g¼stermektedir. Komisyonun 'bağımlılık ayıp değil, tedavi edilebilir bir hastalıktır' vurgusu, bu kanıta dayalı ve insan onuruna saygılı yaklaşımın bir ifadesidir. T¼m hizmetlerde gizlilik, bilgilendirilmiş onam, gön¼ll¼l¼k ve ayrımcılık karşıtlılığı ilkeleri esas alınmaktadır.

V. Madde Profilleri ve Güncel Bilimsel

Literatür

Bu bölüm, Komisyonun hizmet verilerinde öne çıkan maddelere ilişkin kısa, güncel ve kanıta dayalı bilgiler sunmaktadır. Küresel çerçeveden UNODC Dünya Uyuşturucu Raporu 2026'ya göre 2024 yılında dünya genelinde tahminen 331 milyon kişi (15–64 yaş nüfusun %6,2'si) uyuşturucu madde kullanmıştır; yeni psikoaktif madde (NPS) sayısı 755'e ulaşmış ve bunların 118'i ilk kez raporlanmıştır (UNODC, 2026). Avrupa düzeyinde ise EUDA Avrupa Uyuşturucu Raporu 2026, piyasadaki çeşitlenmeye, yüksek etkili sentetik maddelere ve çok maddeli kullanıma dikkat çekmektedir (EUDA, 2026).

Esrar (Kannabis)

Esrar, Avrupa'da ve KKTC Komisyon başvurularında en yaygın kullanılan yasa dışı maddedir. Piyasadaki yüksek THC içerikli ürünler; psikoz, bilişsel etkilenme ve bağımlılık (kannabis kullanım bozukluğu) riskini artırmaktadır. ESPAD 2024 sonuçları, Avrupa'da ergen esrar kullanımında uzun vadeli düşüş eğilimini doğrulamakla birlikte, erken başlangıç yaşının önemli bir risk faktörü olmaya devam ettiğini göstermektedir. KKTC ESPAD verilerinde yaşam boyu esrar kullanım oranının Avrupa ortalamasına ve Güney Kıbrıs'a göre daha düşük olduğu saptanmıştır.

Kaynak: UNODC (2026); EUDA (2026); ESPAD Group (2025)

KKTC Komisyon Verisi (2025–2026): Bu dönemde madde ile ilişkili başvuru sayısı 56, pozitif test oranı %22,76, yaş aralığı 15-46

olarak kaydedilmiştir. Kısa değerlendirme: Esrar, başvurular ve pozitif testler içinde en büyük payı korumaktadır; 15 yaşa inen geniş yaş aralığı, önleme çalışmalarının erken yaş gruplarını da kapsayacak biçimde sürdürülmesi gerektiğini göstermektedir.

Sentetik Kannabinoidler

Sentetik kannabinoidler, esrardan çok daha güçlü ve öngörülemeyen etkilere sahip NPS grubudur. Düşük maliyetleri nedeniyle özellikle kırılgan gruplarda tercih edilebilmekte; akut zehirlenme, psikotik belirtiler ve ölüm riski taşımaktadır. Standart idrar testlerinde saptanmalarının güç olması, izleme açısından ek laboratuvar kapasitesi gerektirmektedir.

Kaynak: UNODC (2026); EUDA (2026)

KKTC Komisyon Verisi (2025–2026): Bu dönemde madde ile ilişkili başvuru sayısı 10, pozitif test oranı %8,13, yaş aralığı 15-40 olarak kaydedilmiştir. Kısa değerlendirme: Pozitif vakalar içindeki dikkat çekici payı ve 15 yaşa inen başlangıç yaşı, sentetik kannabinoidleri genç kullanıcılar açısından öncelikli bir risk alanı hâline getirmektedir.

Kokain

Avrupa'da kokain arzı ve yakalamaları son yıllarda rekor düzeylere ulaşmış; buna paralel olarak tedavi başvuruları ve kokainle ilişkili sağlık zararları artmıştır. Komisyon verilerinde 2024'ten 2025'e kokain başvurularındaki belirgin artış (3→19), Avrupa'daki arz artışı eğilimiyle uyumludur ve yakın izleme gerektirmektedir.

Kaynak: EUDA (2026); UNODC (2026)

KKTC Komisyon Verisi (2025–2026): Bu dönemde madde ile ilişkili başvuru sayısı 5, pozitif test oranı %2,03, yaş aralığı 22-38 olarak kaydedilmiştir. Kısa değerlendirme: Başvuru sayısı düşük olmakla birlikte, Avrupa'daki arz artışı eğilimi dikkate alındığında kokainin yakından izlenmesi gerekliliği sürmektedir.

Amfetamin Türü Uyarıcılar ve Metamfetamin

Metamfetamin, küresel ölçekte en yaygın kullanılan sentetik uyarıcıdır; kardiyovasküler zararlar, psikoz ve şiddetli bağımlılıkla ilişkilidir. Sentetik uyarıcı piyasalarının esnekliği ve üretim bölgelerinin genişlemesi, UNODC tarafından öncelikli tehdit olarak değerlendirilmektedir.

Kaynak: UNODC (2026)

KKTC Komisyon Verisi (2025–2026): Bu dönemde madde ile ilişkili başvuru sayısı 11, pozitif test oranı %4,47, yaş aralığı 20-58 olarak kaydedilmiştir. Kısa değerlendirme: Önceki döneme kıyasla artış eğilimi ve geniş yaş dağılımı, sentetik uyarıcılara yönelik tarama ve müdahale kapasitesinin güçlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Opioidler: Eroin ve Yeni Sentetik Opioidler (Fentaniller, Nitazenler)

Afganistan'daki 2022 haşhaş yasağının ardından eroin arzındaki daralma, piyasada fentaniller ve nitazenler gibi çok yüksek etki gücüne sahip sentetik opioidlerin yayılma riskini artırmıştır. Bu maddeler, çok düşük dozlarda dahi ölümcül solunum depresyonuna yol açabilmektedir.

Avrupa'da nitazen kaynaklı ölümlerdeki artış, erken uyarı sistemlerinin ve nalokson erişiminin önemini büyötmektedir.

Kaynak: UNODC (2026); EUDA (2026)

Halüsinojenler (LSD)

LSD, algı ve düşünce süreçlerinde belirgin değışikliklere yol açan güçlü bir halüsinojendir. Fiziksel bağımlılık potansiyeli düşük olmakla birlikte; riskli davranışlar, kalıcı algı bozuklukları ve psikiyatrik tablolarla ilişkili olabilmektedir. Komisyon verilerinde LSD 2025'te ilk kez kayıt altına alınmıştır (4 başvuru).

Kaynak: UNODC (2026); Volkow ve Blanco (2023)

KKTC Komisyon Verisi (2025–2026): Bu dönemde madde ile ilişkili başvuru sayısı 2, pozitif test oranı %0,81, yaş aralığı 28-31 olarak kaydedilmiştir. Kısa değerlendirme: Vaka sayısı düşük ve dar bir yaş aralığında sınırlı kalmıştır; düzenli izleme sürdürölmektedir.

Alkol

Alkol, dünya genelinde en yüksek hastalık yüküne yol açan psikoaktif maddedir; DSÖ verilerine göre her yıl yaklaşık 2,6 milyon ölüm alkolle ilişkilidir. ESPAD 2024, Avrupa'da ergen alkol kullanımında 30 yıllık düşüş eğilimini doğrulamaktadır (yaşam boyu kullanım 1995'te %88'den 2024'te %74'e gerilemiştir); ancak yoğun içme örüntüleri önemli bir halk sağlığı sorunu olmayı sürdürmektedir.

Kaynak: WHO (2024); ESPAD Group (2025)

KKTC Komisyon Verisi (2025–2026): Bu dönemde madde ile ilişkili başvuru sayısı 8, pozitif test oranı %3,25, yaş aralığı 27-48

olarak kaydedilmiştir. Kısa değerlendirme: Alkol başyuruları yetişkin yaş grubunda yoğunlaşmakta olup eş zamanlı madde kullanımı açısından bütüncül değerlendirmenin önemini korumaktadır.

Tütün, Nikotin ve E-Sigara

Küresel tütün kullanıcısı sayısı 2000'de 1,38 milyardan 2024'te 1,20 milyara gerilemiş; ancak yetişkinlerin yaklaşık beşte biri hâlen tütün kullanmaktadır. DSÖ, ilk küresel tahmininde 100 milyondan fazla kişinin e-sigara kullandığını ve 13–15 yaş grubunda en az 15 milyon çocuğun e-sigara kullanıcısı olduğunu bildirmiştir. ESPAD verilerine göre ergenlerde son 30 gün (güncel) e-sigara kullanımı, trend verisi olan 32 ülkede 2019'da %14 iken 2024'te %22'ye yükselmiştir; 2024'te yaşam boyu e-sigara kullanımı ise ortalama %44 düzeyindedir. Bu eğilim KKTC'de de yakından izlenmelidir.

Kaynak: WHO (2025); ESPAD Group (2025)

Reçeteli İlaçların Tıp Dışı Kullanımı (Yeşil Reçeteye Tabi İlaçlar)

Sakinleştirici, uyku ilacı ve ağrı kesicilerin tıp dışı kullanımı, ergenler ve genç yetişkinler arasında yükselen bir risk alanıdır; ESPAD 2024 bu alandaki artışa özel olarak dikkat çekmektedir. Reçeteli ilaç kötüye kullanımı, çoklu madde kullanımıyla birleştiğinde doz aşımı riskini belirgin biçimde artırmaktadır.

Kaynak: ESPAD Group (2025); UNODC (2026)

Kumar, Oyun ve Dijital Davranışsal Bağımlılıklar

ESPAD 2024, Avrupa ergenlerinde çevrim içi kumar ve oyun davranışlarında keskin bir artışa işaret etmekte; sosyal medya ve oyun

kaynaklı işlevsellik kaybını yeni nesil risk alanı olarak tanımlamaktadır. Davranışsal bağımlılıklar, madde bağımlılıklarıyla ortak nörobiyolojik ve psikososyal mekanizmalar paylaşmaktadır.

Kaynak: ESPAD Group (2025); Volkow ve Blanco (2023)

VI. Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi

A) Kurumsal Üstünlükler

- **Bilimsel ve kanıta dayalı çalışma kültürünün kurumsallaşması:** BDT ve sistemik yaklaşım temelli eğitimlerin düzenli hâle gelmesi, MG tekniklerinin yaygın kullanımı, veri temelli politika üretimini mümkün kılan test-tarama-istatistik süreçleri,
- **Ulusal ve uluslararası iş birliklerinin güçlenmesi:** ICODAAS ev sahipliği, ABD ve Avrupa'dan seçkin uzmanlarla akademik iş birlikleri, ESPAD'ın uluslararası protokollere uygun yürütülmesi,
- **Kapsamlı eğitim ve farkındalık programları:** okullar, üniversiteler, askerî birlikler, kamu personeli ve ailelere yönelik çok yönlü faaliyetler; 1191 hattının kesintisiz çalışması,
- **Sosyal uyum ve rehabilitasyon çalışmalarının yapılandırılması:** Sosyal Uyum Merkezi'nin etkin kullanımı, bireysel ve aile görüşmeleri, atölye ve beceri programları,
- **Şeffaf ve güvenli veri yönetimi:** anonim veri kullanımı, güvenli saklama ve modern veri koruma protokolleri.

B) Zayıflıklar ve Geliştirilmesi Gereken Alanlar

- Kurumlar arası koordinasyonda zaman zaman yaşanan kopukluklar,
- Altyapı ve fiziki alanların geliştirilmesine duyulan sürekli ihtiyaç ile ek kaynak gereksinimi,

- Toplumun belirli kesimlerinde süren damgalayıcı tutumlar,
- Artan gizlilik ve veri güvenliği gereksinimlerinin teknik yükü,
- Genişleyen programlar karşısında insan kaynağı ve uzman sayısını artırma ihtiyacı.

C) Genel Değerlendirme

2025–2026 döneminde yürütülen çalışmalar bir bütün olarak değerlendirildiğinde; Komisyonun kurumsal kapasitesini güçlendirmeye devam ettiği, bilimsel temelli uygulamalarda standardizasyonu derinleştirdiği ve toplumun geniş kesimlerine ulaşan çok boyutlu mücadele modelini pekiştirdiği görülmektedir. Uluslararası iş birliklerinin sürmesi, ESPAD döngüsünün kitaplaştırılması ve çevrim içi bilimsel yayın platformlarının işler hâle gelmesi, kurumun bilimsel güvenilirliğini ve görünürlüğünü artırmıştır.

Karşılaştırmalı verilere dayalı genel değerlendirme (2024–2025 → 2025–2026 değişimler): 1191 hattı aramaları 94'ten 867'ye, denetimli serbestlik katılımı 76'dan 218'e yükselmiş; idrar taramalarında pozitiflik oranı %23,8'den %41,46'ya çıkmıştır. Bibapsoft başvurularında esrar 73'ten 56'ya gerilerken metamfetamin başvuruları artış göstermiştir. Bu tablo, hizmetlere erişimin ve tarama kapasitesinin belirgin biçimde genişlediğini, buna karşılık yüksek riskli kullanım örüntülerinin yakın izleme gerektirdiğini ortaya koymaktadır.

Sonuç ve 2027 Planlaması

Uyuşturucu ile m¼cadele; sağlık alanının ötesinde, toplumsal refah, eğitim sistemi, güvenlik politikaları ve uluslararası saygınlık açısından stratejik bir önceliktir. 2027 planlaması, yalnızca bir yıllık çalışma takvimini değil, KKTC'nin uzun vadeli bağımlılıkla m¼cadele yönelimini ortaya koymaktadır.

2027 İçin Stratejik Hedefler

- Yeni merkezlerin açılması ve mevcut hizmetlerin güçlendirilmesi,
- Yatı Evi – Geçici Barınma ve Sosyal Uyum Merkezi'nin faaliyete geçirilmesi/kapasitesinin artırılması,
- Eğitim mod¼llerinin yaygınlaştırılması ve dijital eğitim-izleme platformlarının geliştirilmesi,
- Aile destek programlarının sistemik yaklaşımla güçlendirilmesi,
- Uluslararası standartlara uygun sertifikasyon ve akreditasyon süreçlerinin tamamlanması,
- ESPAD, genel nüfus araştırmaları ve klinik verilerle tam anlamıyla veri temelli politika üretimi,
- J-DUDPT ve EHASS dergilerinin uluslararası yayıncılık standartlarına uyumunun sürdür¼lmesi ve akademik dizinleme koşullarının karşılanmasına yönelik hazırlıkların yür¼t¼lmesi.

ESPAD 2027 Uygulaması: Neden Tekrarlanıyor?

ESPAD (Alkol ve Diğer Uyuşturucular Üzerine Avrupa Okul Anketi), Avrupa genelinde dört yılda bir yinelenen kesitsel bir izleme araştırmasıdır; asıl bilimsel değeri de tam olarak bu düzenli tekrar edilebilirliğinden gelir. KKTC'de ise geçmiş dönemlere ait karşılaştırılabilir veri bulunmadığından, ulusal veri tabanının oluşturulması amacıyla uygulama yıllık olarak yürütülmekte ve her yıl güncel veri sağlanmaktadır. Tek bir uygulama, yalnızca o ana ait bir fotoğraf sunar; oysa eğilimlerin yönünü, hızını ve politika etkisini görebilmek için verinin belirli aralıklarla ve aynı yöntemle güncellenmesi zorunludur (ESPAD Group, 2025).

KKTC açısından bu tekrar özel bir önem taşımaktadır. Ülkemiz uzun süre gençlerde madde kullanımına ilişkin güncel, ulusal ve uluslararası karşılaştırılabilir veriden yoksun kalmıştır. Komisyonun ESPAD uygulamalarıyla bu boşluk ilk kez kapatılmış; KKTC, Avrupa ile eş zamanlı ve aynı teknik standartlarda veri üretebilen bir konuma gelmiştir. 2027 uygulaması, bu yeni kazanılan ölçüm kapasitesinin sürdürülmesi, gençlerdeki değişimin (özellikle e-sigara, davranışsal bağımlılıklar ve yeni maddeler bakımından) zaman içinde izlenmesi ve kanıta dayalı politikaların güncel veriyle beslenmesi açısından kritik bir devamlılık halkasıdır. Kısacası ESPAD'ın 2027'de yinelenmesi; verinin güncel, geçerli ve akademik olarak anlamlı kalabilmesinin tek yoludur.

ESPAD 2027 uygulaması, ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenecek yüklenici tarafından bilimsel süpervizyon altında ve Avrupa Birliği ESPAD protokolüne tam uyumla yürütülecek; hedef örneklem 15–16 yaş lise öğrencileridir. Öngörülen uygulama takvimi ve örneklem büyüklüğü: 2294 kişi.

2027 Bilimsel ve Uluslararası Proje Paketi

2027 yılı için planlanan projeler; bir yandan düzenli aralıklarla yinelenen izleme araştırmalarının (ESPAD gibi) sürdürülmesini, diğer yandan kapsam, yöntem ve hedef kitle bakımından yenilenmiş ve farklılaştırılmış yeni çalışmaları kapsamaktadır. Bu projeler, İdare tarafından ilgili ihale mevzuatı çerçevesinde belirlenecek yüklenici(ler) eliyle yürütülmesi öngörülen, birbirinden bağımsız ve özgün nitelikli çalışma başlıklarıdır:

- **ESPAD 2027 Uygulamasının Tekrarlanması (plan):** Avrupa'da dört yılda bir yinelenen ESPAD anketinin (KKTC'de veri birikimi sağlanana kadar yıllık uygulanmaktadır), Avrupa Birliği protokolüne tam uyumla 15–16 yaş lise öğrencileri üzerinde yeniden uygulanması; KKTC'nin güncel, ulusal ve uluslararası karşılaştırılabilir gençlik verisi üretme kapasitesinin sürdürülmesi ve eğilimlerin (e-sigara, davranışsal bağımlılıklar, yeni maddeler) izlenmesi (ayrıntılı gerekçe için bkz. yukarıdaki 'ESPAD 2027 Uygulaması: Neden Tekrarlanıyor?' başlığı),
- **Kuzey Kıbrıs Boylamsal Bağımlılık Kohortu (yeni proje):** danışanların zaman içindeki seyrini izleyen ileriye dönük (prospektif) bir izlem çalışmasının kurulması,
- **Davranışsal Bağımlılıklar Odaklı Ulusal Tarama (yeni proje):** çevrim içi oyun, kumar ve dijital kullanım bozukluklarına özgü, ICD-11 ölçütleriyle uyumlu yeni bir ölçüm aracı geliştirilmesi ve saha uygulaması,

- **Aile Sistemleri ve Kuşaklararası Aktarım Araştırması (yeni proje):** sistemik yaklaşım temelinde, üç nesil klinik genogram üzerinden özgün bir bilimsel çalışmanın tasarlanıp raporlanması,
- **Okul Temelli Önleme Etki Değerlendirmesi (yeni proje):** uygulanan psiko-eğitim programlarının etkililiğini ön test–son test tasarımıyla ölçen, kanıt üreten bağımsız bir değerlendirme araştırması,
- **Dijital İzleme ve Erken Uyarı Platformu (yeni geliştirme):** 1191 hattı ve Bibapsoft verilerini birleştiren, anonim ve etik ilkelere uygun yeni bir erken uyarı gösterge panelinin geliştirilmesi,
- **Uluslararası Bilimsel Yayın ve Dizinleme Hazırlık Programı:** J-DUDPT ve EHASS dergileri ile yıllık raporların, uluslararası akademik dizinlerin aradığı yayın standartlarına (düzenli yayın periyodu, hakem süreci, DOI/ORCID altyapısı, etik politikalar) uyumunun tamamlanması,
- **Yeni Uluslararası Konferans ve Panel Serisi:** önceki etkinliklerden farklı tematik odaklarla (ör. sentetik opioidler, davranışsal bağımlılıklar) yeni bir bilimsel etkinlik ve hakemli yayın hazırlığı,
- **Personel Sertifikasyon Programı (yeni):** sistemik terapi ve BDT alanlarında, uluslararası standartlara uygun ölçülebilir yetkinlik sertifikasyonu içeren yeni bir kapasite geliştirme modeli.

2027 Personel Eğitim Programları: İleri Düzey Modüller

2027 döneminde Komisyon personelinin (psikolog, sosyal hizmet uzmanı, danışman ve saha çalışanları) mesleki yetkinliğini derinleştirmek amacıyla, iki ana kuramsal çerçeve altında ileri düzey kurs ve uygulama

programları planlanmaktadır. Bu modüller, 2026 döneminde verilen temel modüllerin tekrarı değildir; her iki yaklaşımda da ileri düzey, yeni içeriklerden oluşur ve kuramsal eğitimin yanı sıra vaka temelli süpervizyonlu uygulama içerir. Aşağıda her modülün yanında, ilgili yaklaşımın bağımlılık alanındaki bilimsel gerekçesi ve dayanağı gösterilmiştir.

A) Sistemik Yaklaşım (Aile Terapisi) – İleri Modüller (8 modül)

Sistemik ve aile temelli müdahalelerin, özellikle ergen ve genç yetişkinlerde madde kullanım bozukluklarının tedavisinde güçlü ve tutarlı bir kanıt tabanına sahip olduğu gösterilmiştir (Carr, 2019; Hogue ve Liddle, 2009; Rowe, 2012). Aşağıdaki ileri modüller, personelin aile sistemleriyle çalışma kapasitesini derinleştirmeyi hedefler:

- **SM-1: Yapısal Aile Terapisi ve Sınır/Alt-Sistem Çalışması.** Aile içi hiyerarşi, sınırlar ve alt sistemlerin bağımlılık davranışıyla ilişkisinin ileri düzey ele alınması (Minuchin, 1974).
- **SM-2: Bowen Kuramı – Benlik Farklılaşması ve Kaygının Aktarımı.** Kuşaklararası aktarım, üçgenleşme ve benlik farklılaşmasının bağımlılık süreçlerindeki rolü (Bowen, 1978).
- **SM-3: İleri Genogram ve Klinik Değerlendirme.** Üç nesil genogram üzerinden risk örüntülerinin, bağlanma ve travma aktarımının haritalanması (McGoldrick ve ark., 2020).
- **SM-4: Çok Boyutlu Aile Terapisi (MDFT) Uygulamaları.** Ergen madde kullanımında bireysel, ailesel ve toplumsal alan arasında çalışan kanıta dayalı model (Hogue ve Liddle, 2009).

- **SM-5: Kısa Stratejik Aile Terapisi (BSFT).** Aile etkileşim örüntülerinin yeniden yapılandırılmasına dayalı, madde kullanımında etkinliği gösterilmiş kısa süreli model (Szapocznik ve Williams, 2000).
- **SM-6: Duygu İfadesi (Expressed Emotion) ve Aile İçi Çatışma Yönetimi.** Yüksek duygu ifadesinin nüks üzerindeki etkisi ve çatışma azaltma teknikleri (Carr, 2019).
- **SM-7: Bağımlılıkta Aile Temelli Müdahalelerin Kanıt Temeli ve Sonuç İzleme.** Aile terapisi çıktılarının ölçülmesi ve kanıta dayalı uygulama seçimi (Rowe, 2012).
- **SM-8: Kriz, Nüks ve Aile Dayanıklılığı; Bakım Verenin Desteklenmesi.** Kriz anında aile sisteminin stabilizasyonu ve bakım verenlerin güçlendirilmesi (Stanton ve Todd, 1982).

B) Bilişsel Davranışçı Yaklaşım (BDT) – İleri Modüller (8 modül)

Bilişsel davranışçı terapi, madde kullanım bozukluklarının tedavisinde en geniş kanıt tabanına sahip psikososyal yaklaşımlardan biridir; özellikle beceri kazandırma ve nüks önleme bileşenleri güçlü destek görmektedir (Beck ve ark., 1993; McHugh ve ark., 2010). Aşağıdaki ileri modüller, 2026'daki temel altı modülün ötesine geçen, üçüncü kuşak yaklaşımları da içeren yeni içeriklerdir:

- **BM-1: İleri Vaka Formülasyonu ve Bilişsel Kavramsallaştırma.** Bağımlılığa özgü çekirdek inançlar, ara inançlar ve şema düzeyinde formülasyon (Beck ve ark., 1993).

- **BM-2: İleri Nüks Önleme ve Yüksek Riskli Durum Yönetimi.** Belirleyicilerin analizi, baş etme planları ve 'aşma etkisi'nin (abstinence violation effect) yönetimi (Marlatt ve Donovan, 2005).
- **BM-3: Farkındalık Temelli Nüks Önleme (MBRP).** Aşırma dalgasını yargısız gözlemlleme ve otomatik tepkilerin kesilmesi (Bowen ve ark., 2011).
- **BM-4: Duygu Düzenleme ve Diyalektik Davranışçı Beceriler (DBT).** Duygu düzenleme, sıkıntıya dayanma ve dürtü kontrolü becerilerinin bağımlılığa uyarlanması (Linehan, 2015).
- **BM-5: Kabul ve Kararlılık Terapisi (ACT) Temelli Müdahaleler.** Değerlere dayalı eylem, bilişsel ayrışma ve deneyimsel kaçınmanın azaltılması (Hayes ve ark., 2011).
- **BM-6: Eşlik Eden Ruhsal Bozukluklarda (Kororbidite) BDT.** Depresyon, anksiyete ve travma ile madde kullanımının bütünleşik ele alınması (McHugh ve ark., 2010).
- **BM-7: Motivasyonel Görüşme ile BDT'nin Entegrasyonu.** Değişime hazır olmama durumunda direnci artırmadan beceri çalışmasına geçiş (Miller ve Rollnick, 2023).
- **BM-8: Davranışsal ve Dijital Bağımlılıklarda BDT (oyun, kumar, internet).** Çevrim içi kullanım bozukluklarına özgü bilişsel-davranışçı müdahale modeli (Young, 2011).

Her iki program için öngörülen toplam eğitim saati, katılımcı sayısı ve süpervizyonlu uygulama planı: 10 kişi.

Bu modüller personelin mesleki eğitimi ve kapasite geliştirme amacıyla tasarlanmıştır; her modülün yanında gösterilen kaynak, ilgili yaklaşımın bağımlılık alanındaki bilimsel

dayanağını belgelemektedir. Program içerikleri, ihale mevzuatı çerçevesinde belirlenecek yüklenici tarafından uygulanacaktır.

Kamu Yararına Katkılar

Planlanan projeler; gençliğin geleceğinin güvence altına alınması, toplumsal sağlık ve güvenlik, eğitim ve bilinçlenmenin yaygınlaştırılması, uluslararası iş birliği ve saygınlık ile ekonomik ve sosyal katkı boyutlarıyla kamu yararına stratejik yatırımlardır. Sağlıklı nesiller; daha az sağlık harcaması, daha üretken iş gücü ve daha güvenli bir sosyal yaşam anlamına gelmektedir.

Komisyonun yürüttüğü tüm çalışmalar; 1191 hattı, Bibapsoft veri sistemi, ESPAD ve genel nüfus araştırmaları, Yatı Evi, sistemik ve BDT temelli eğitimler, okul ve üniversite programları, yasal düzenleme hazırlıkları ve çevrim içi bilimsel yayın altyapısıyla birlikte, çocuklar ve gençler için erken uyarı, erken müdahale ve uzun vadeli izleme mekanizmalarını güçlendiren çok katmanlı ve sürdürülebilir bir koruma çerçevesi oluşturmaktadır.

Kaynakça

- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.). American Psychiatric Publishing.
- Beck, A. T., Wright, F. D., Newman, C. F., & Liese, B. S. (1993). *Cognitive therapy of substance abuse*. Guilford Press.
- Beck, J. S. (2020). *Cognitive behavior therapy: Basics and beyond* (3rd ed.). Guilford Press.
- Bowen, M. (1978). *Family therapy in clinical practice*. Jason Aronson.
- Bowen, S., Chawla, N., & Marlatt, G. A. (2011). *Mindfulness-based relapse prevention for addictive behaviors: A clinician's guide*. Guilford Press.
- Carr, A. (2019). Family therapy and systemic interventions for child-focused problems: The current evidence base. *Journal of Family Therapy*, 41(2), 153–213. <https://doi.org/10.1111/1467-6427.12226>
- Committee on Publication Ethics (COPE). (2023). *Core practices*. <https://publicationethics.org/core-practices>
- Degenhardt, L., Charlson, F., Ferrari, A., Santomauro, D., Erskine, H., Mantilla-Herrera, A., Whiteford, H., Leung, J., Naghavi, M., Griswold, M., Rehm, J., Hall, W., Sartorius, B., Scott, J., Vollset, S. E., Knudsen, A. K., Patton, G., Kopec, J., Carvalho Malta, D., ... Vos, T. (2018). The global burden of disease attributable to alcohol and drug use in 195 countries and territories, 1990–2016: A systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2016. *The Lancet Psychiatry*, 5(12), 987–1012. [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(18\)30337-7](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(18)30337-7)
- ESPAD Group. (2025). ESPAD report 2024: Results from the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs. EUDA & Publications Office of the European Union. <https://www.espad.org>
- European Union Drugs Agency (EUDA). (2026). European drug report 2026: Trends and developments. Publications Office of the European Union. https://www.euda.europa.eu/publications/european-drug-report/2026_en
- Hasin, D. S., O'Brien, C. P., Auriacombe, M., Borges, G., Bucholz, K., Budney, A., Compton, W. M., Crowley, T., Ling, W., Petry, N. M., Schuckit, M., & Grant, B. F. (2013). DSM-5 criteria for substance use disorders: Recommendations and rationale. *American Journal of*

- Psychiatry*, 170(8), 834–851.
<https://doi.org/10.1176/appi.ajp.2013.12060782>
- Hayes, S. C., Strosahl, K. D., & Wilson, K. G. (2011). *Acceptance and commitment therapy: The process and practice of mindful change* (2nd ed.). Guilford Press.
- Hogue, A., & Liddle, H. A. (2009). Family-based treatment for adolescent substance abuse: Controlled trials and new horizons in services research. *Journal of Family Therapy*, 31(2), 126–154.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-6427.2009.00459.x>
- KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu. (2025). *2024–2025 faaliyet raporu ve 2026 planlaması*. Emanate Publishing House Ltd.
- Koob, G. F., & Volkow, N. D. (2016). Neurobiology of addiction: A neurocircuitry analysis. *The Lancet Psychiatry*, 3(8), 760–773.
[https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(16\)00104-8](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(16)00104-8)
- Linehan, M. M. (2015). *DBT skills training manual* (2nd ed.). Guilford Press.
- Marlatt, G. A., & Donovan, D. M. (Eds.). (2005). *Relapse prevention: Maintenance strategies in the treatment of addictive behaviors* (2nd ed.). Guilford Press.
- McGoldrick, M., Gerson, R., & Petry, S. (2020). *Genograms: Assessment and treatment* (4th ed.). W. W. Norton.
- McHugh, R. K., Hearon, B. A., & Otto, M. W. (2010). Cognitive-behavioral therapy for substance use disorders. *Psychiatric Clinics of North America*, 33(3), 511–525. <https://doi.org/10.1016/j.psc.2010.04.012>
- Miller, W. R., & Rollnick, S. (2023). *Motivational interviewing: Helping people change and grow* (4th ed.). Guilford Press.
- Minuchin, S. (1974). *Families and family therapy*. Harvard University Press.
- Nutt, D. J., King, L. A., & Phillips, L. D. (2010). Drug harms in the UK: A multicriteria decision analysis. *The Lancet*, 376(9752), 1558–1565.
[https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(10\)61462-6](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(10)61462-6)
- Rowe, C. L. (2012). Family therapy for drug abuse: Review and updates 2003–2010. *Journal of Marital and Family Therapy*, 38(1), 59–81.
<https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.2011.00280.x>
- Stanton, M. D., & Todd, T. C. (1982). *The family therapy of drug abuse and addiction*. Guilford Press.
- Szapocznik, J., & Williams, R. A. (2000). Brief strategic family therapy: Twenty-five years of interplay among theory, research, and practice in

- adolescent behavior problems and drug abuse. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 3(2), 117–134. <https://doi.org/10.1023/A:1009512719808>
- United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). (2026). World drug report 2026. United Nations. <https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/world-drug-report-2026.html>
- United Nations Office on Drugs and Crime & World Health Organization. (2018). International standards on drug use prevention (2nd updated ed.). UNODC. <https://www.unodc.org/unodc/en/prevention/prevention-standards.html>
- Volkow, N. D., & Blanco, C. (2023). Substance use disorders: A comprehensive update of classification, epidemiology, neurobiology, clinical features, treatment and barriers to treatment. *World Psychiatry*, 22(2), 203–229. <https://doi.org/10.1002/wps.21073>
- Volkow, N. D., Koob, G. F., & McLellan, A. T. (2016). Neurobiologic advances from the brain disease model of addiction. *New England Journal of Medicine*, 374(4), 363–371. <https://doi.org/10.1056/NEJMr1511480>
- World Health Organization. (2019). International statistical classification of diseases and related health problems (11th rev.; ICD-11). WHO. <https://icd.who.int>
- World Health Organization. (2024). Global status report on alcohol and health and treatment of substance use disorders. WHO. <https://www.who.int/publications>
- World Health Organization. (2025). WHO global report on trends in prevalence of tobacco use and e-cigarette use estimates. WHO. <https://www.who.int/news/item/06-10-2025-who-tobacco-trends-report-1-in-5-adults-still-addicted-to-tobacco>
- Young, K. S. (2011). CBT-IA: The first treatment model for internet addiction. *Journal of Cognitive Psychotherapy*, 25(4), 304–312.

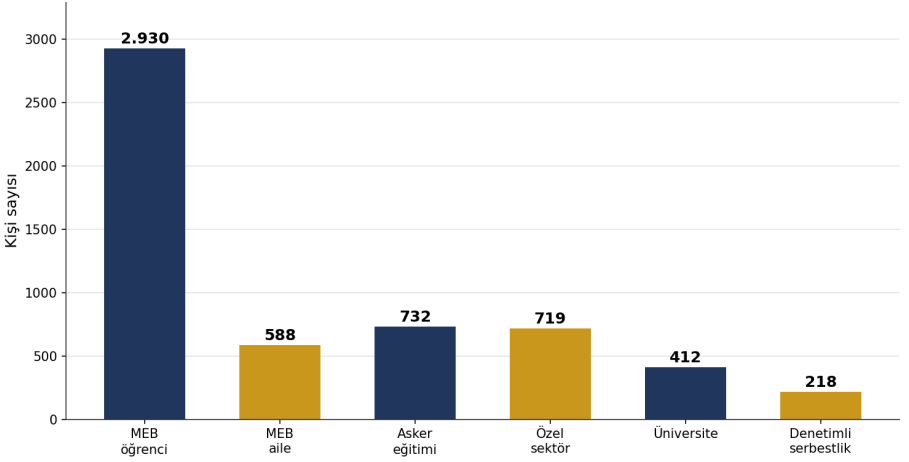
Ekler

EK-1: Komisyondan Talep Edilen Veriler – Doldurma Formu

Bu bölüm, kitabın tamamlanması için Komisyondan talep edilen sayısal verilerin doldurulmuş hâlini tek noktada toplamaktadır. Veriler, 6 Ağustos 2026 veri kesim tarihi itibarıyla Komisyon tarafından iletilmiş olup özet tablolar ve grafiklerle birlikte sunulmaktadır. Tablolardaki madde numaraları, veri talep formundaki sıralamayı izlemektedir.

A. Temel Göstergeler (2026 Dönemi)

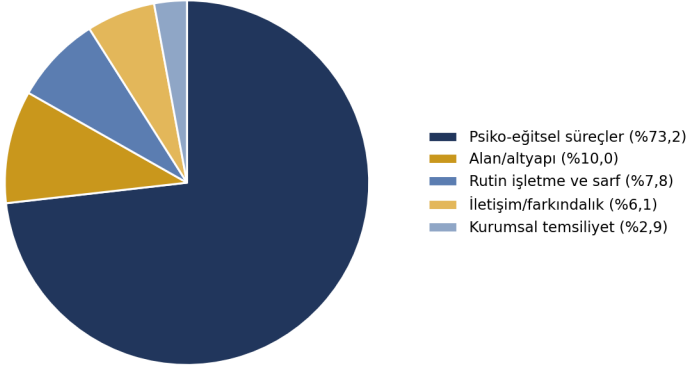
No	Gösterge	Değer
1	2026 yılı toplam bütçe ödeneği	63.000.000 TL (2025: 35.000.000 TL)
3	Denetimli serbestlik programı (2026)	218 katılımcı / 1.353 saat
4	MEB iş birliğiyle ulaşılan öğrenci ve aile (2026)	2.930 öğrenci + 588 aile (toplam 3.518 kişi)
5	Eğitim verilen asker sayısı (2026)	732 asker
6	Özel sektör / üniversite eğitimleri (2026)	719 özel sektör çalışanı + 412 üniversite öğrencisi
7	Motivasyonel Görüşme (MG) eğitimi – toplam katılımcı	26 katılımcı
8	BDT eğitimi (2025–2026) – toplam katılımcı	10 katılımcı
9	Akademik ve klinik süpervizyon (2025–2026)	10 katılımcı
20	Komisyon personeli	14 kişi (10 uzman / 4 idari-destek)

Grafik EK-1.1: Eğitim ve Program Katılımcıları – 2026**B. 2026 Bütçe Dağılımı (Madde 2)**

Faaliyet Kategorisi	2026 Payı
Psiko-eğitsel süreçler, danışan destek programları ve bilimsel uygulamalar	%73,2
Alan kullanımı, altyapı ve fiziki hizmet giderleri	%10,0
Rutin işletme ve sarf giderleri	%7,8
İletişim ve farkındalık çalışmaları	%6,1
Kurumsal temsiliyet ve organizasyon giderleri	%2,9
Toplam	%100

Grafik EK-1.2: 2026 Bütçe Dağılımı

2026 Bütçe Dağılımı (Toplam: 63.000.000 TL)

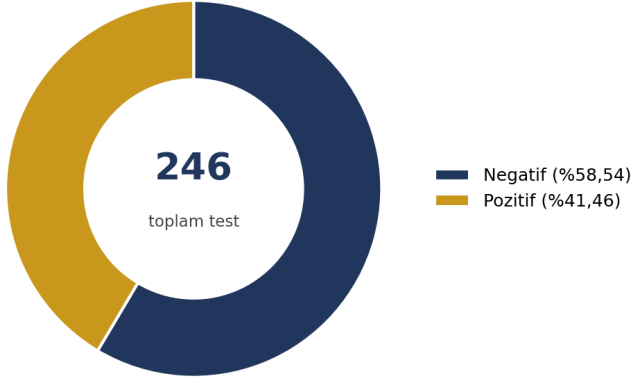

C. Psikososyal Destek Hizmetleri (Madde 10)

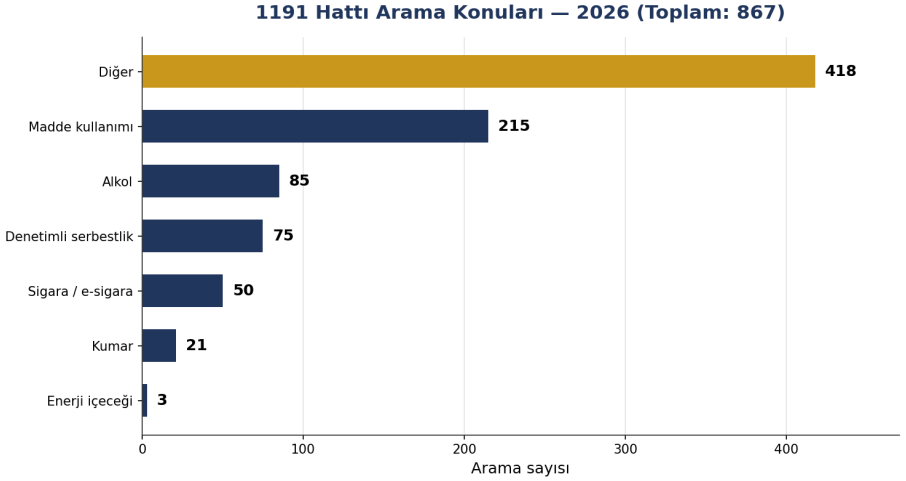
Hizmet	2025–2026
Aile görüşmesi	19 kişi
Yönlendirme	19 kişi

D. İdrar Toksikoloji Taramaları 2025–2026 (Madde 12)

Gösterge	Değer
Toplam test sayısı	246
Negatif sonuç	%58,54
Pozitif sonuç	%41,46

Grafik EK-1.3: İdrar Taramaları Sonuç Dağılımı**İdrar Toksikoloji Taramaları — 2025-2026****E. 1191 Danışma ve Destek Hattı – 2026 (Madde 13)**

Arama Konusu	2026 (n)	Pay
Madde kullanımı	215	%24,8
Alkol kullanımı	85	%9,8
Sigara / e-sigara	50	%5,8
Kumar	21	%2,4
Enerji içeceği bağımlılığı	3	%0,3
Denetimli serbestlik	75	%8,7
Diğer	418	%48,2
Toplam	867	%100

Grafik EK-1.4: 1191 Hattı Arama Konuları – 2026**F. Bibapsoft Başvuruları – 2026 (Madde 14)**

2026 döneminde Bibapsoft sistemine toplam 221 başvuru kaydedilmiş; bunların 100'ünde madde tercihi bilgisi kayıt altına alınmıştır. Madde tercihi kayıtlı başvuruların dağılımı ve 2024–2025 dönemleriyle karşılaştırma, raporun F bölümündeki Tablo-4'te sunulmaktadır.

G. 2025–2026 Dönemi Haber ve Görünürlük Listesi (Madde 19)

Tarih	Başlık	Bağlantı
9–11 Kasım 2025	ICODAAS 2025 Uluslararası Konferansı'na Komisyon ev sahipliği yaptı	—
09 Aralık 2025	Gençlerin Gözünden Bağımlılık: 1. Uluslararası Uyanış Festivali'ne başvurular başladı	havadiskibris.com

Tarih	Başlık	Bağlantı
14 Ocak 2026	Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu 2026'nın ilk olağan toplantısını yaptı: Yeni yol haritası belirlendi	kibrismanset.com
18 Ocak 2026	ASBÜ'de Bağımlılık Farkındalık Eğitimi	facebook.com
18 Ocak 2026	Uyuşturucuyla Mücadelede Strateji ve Eylem Planı Çalıştayı hazırlıkları başladı	facebook.com
Ocak 2026	ESPAD KKTC İngilizce kitabı çevrim içi yayımlandı	—
03 Şubat 2026	“KKTC Madde Kullanımı ile Mücadelede Bilimsel Yaklaşımlar Paneli” duyuruldu	kibrispostasi.com
04 Şubat 2026	“KKTC Madde Kullanımı ile Mücadelede Bilimsel Yaklaşımlar Paneli” başladı	haberkibris.com
Şubat 2026	ESPAD KKTC Türkçe kitabı yayımlandı; uluslararası panel gerçekleştirildi	—
25 Şubat 2026	Bağımlılık Farkındalık Eğitimi verildi	facebook.com
27 Şubat 2026	Gençlere yönelik bağımlılıkla mücadele eğitimleri sürüyor	haberkibris.com
05 Mart 2026	Gençlere Yönelik Bilinçlendirme Eğitimleri devam ediyor	facebook.com
11 Mart 2026	Gençler İçin Farkındalık Eğitimleri devam ediyor	facebook.com
31 Mart 2026	Alışkanlıklardan Bağımlılığa: Farkındalık ve Bilinçlenme Buluşması	facebook.com
12 Haziran 2026	Hatipoğlu, Bağımlılık ve İyileşme Sempozyumu'nda KKTC'yi temsil etti	dikdurus.com
19 Haziran 2026	Gökyüzüne Açılan Umut Kanatları	kktchaber.com
26 Haziran 2026	Bağımlılıkla mücadelede farkındalık eğitimi	dikdurus.com
30 Temmuz 2026	Bağımlılıkla Mücadelede: Bilişsel Davranışçı Terapi kitapları yayımlandı	dikdurus.com
21 Ağustos 2026	Prof. Dr. Dr. (h.c.) Marilyn A. Huestis'in katılımıyla 2025–2026 ESPAD verilerinin sunulduğu uluslararası bilimsel panel (bu yayın 21 Ağustos 2026'da yayımlanmıştır)	—

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu

Bu kitap, KKTC Başbakanlık Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu'nun 2025-2026 dönemindeki koruyucu-önleyici çalışmalarını, eğitim ve farkındalık programlarını, rehabilitasyon ve sosyal uyum hizmetlerini, uluslararası bilimsel iş birliklerini ve veri temelli izleme faaliyetlerini bir önceki dönemle karşılaştırmalı olarak sunmaktadır. Güncel uluslararası literatür (UNODC 2026, EUDA 2026, ESPAD 2024, DSÖ 2024-2025) ışığında; maddelere ilişkin bilimsel bilgiler, yayın etiği standartları ve 2027 stratejik yol haritası bütüncül bir çerçevede ele alınmaktadır.

- Karşılaştırmalı veri analizi (2024-2025 / 2025-2026)
- Kanıta dayalı madde profilleri ve güncel literatür
- Uluslararası yayın etiği standartlarına uygunluk
- Sözleşme kapsamı hizmetlerin eksiksiz tamamlanması

EMANATE PUBLISHING HOUSE Ltd

Poseidon A - Daire 235, Yeni İskele, KKTC

<http://uyusturucu.gov.ct.tr>

